

Skróty biblijne

Abrewiacje biblijne w szesnastowiecznych przekładach *Nowego Testamentu* ujmowane jako całość cechuje brak stabilizacji, jednak ogłód systemów skrótów wprowadzanych w poszczególnych drukach w półwieczu 1551–1599 pozwala dostrzec wyraźną tendencję do ich systematyzacji oraz – co ważniejsze – polonizacji skrótów biblijnych, postępującą wraz z upowszechnianiem się i stabilizacją polskich tytułów ksiąg w publikacjach przeznaczonych dla świeckich odbiorców.

Polonizacja abrewiacji postępuje zdecydowanie od wydania *Biblii brzeskiej* (1563). Z dużą konsekwencją została przeprowadzona w edycjach *Pisma Świętego* z kręgu reformacyjnego, szczególnie staranna jest w druku z 1577 roku, nieco odmiennieści wykazują przekłady Budnego. Co ciekawe, spolonizowany system abrewiacji, oczywiście dostosowany do tytułów ksiąg przyjętych w drukach katolickich, pojawił się w tłumaczeniach *Nowego Testamentu* Jakuba Wujka (1593, 1599), np. *1., 2., 3., 4. Krol, 1 Kron: 2. Kron.* (nie zaś *Paralipomenon*). Mieszany charakter – polsko-łaciński, ze zdecydowaną przewagą polskich skrótów występuje w przekładach Budnego (1570 i 1572), choć skróty nazw Ksiąg Królewskich stosuje takie same, jakie spotykamy w późniejszych drukach Jezuitów. Abrewiacje wyłącznie łacińskie były stosowane w drukach Szarffenbergera, w drukach królewieckich obserwuje się nieznaczną ich polonizację, jak w przykładowych zapisach *Luk.(asz)*, *Iak.(ub)*, *Marek*.

Powstanie polskiego systemu abrewiacji należy wiązać z rozwojem książki drukowanej, silnym oddziaływaniem druku brzeskiego jako wzorca i publikacji wyznaczającej standardy edytorskie, a także ze świadomymi działaniami normatywizacyjnymi i edukacyjnymi wydawców *Pisma Świętego*, aktywnością środowisk głównie kalwińskich oraz braci polskich na rzecz upowszechnienia drukowanych przekładów popularnych. Jednak nie można nie docenić ogólnego wzrostu oddziaływania słowa pisanego, wprowadzania do obiegu czytelniczego *Biblii*, po którą mogli sięgać odpowiednio ukierunkowani czytelnicy świeccy niezależnie od wyznania. Wysiłek ten został podjęty także przez jezuitów, i od lat 70. XVI w. skierowany na studentów kolegów jezuickich, często przejmowanych ze słabnących już wtedy gimnazjów protestanckich.

Wariantywność systemu polskich abrewiacji wynika z wyłącznie uzualnego charakteru skrótów, braku normy w tym zakresie, swobodnego podejścia – by nie powiedzieć – swego rodzaju dezynwoltury, jeśli chodzi o przestrzeganie spójnego i ściśle przestrzeganego ładu

redakcyjnego. Brak stabilizacji w szesnastowiecznych drukach dotyczy nie tylko skrótów ksiąg, ale również ich tytułów. Zdarza się, że ta sama księga ma inną nazwę w nagłówku niż w żywej paginie, bardziej rozbudowaną w stosunku do tytułu z rejestru ksiąg, gdzie zazwyczaj występuje w formie skróconej. Niekiedy też występują sytuacje, że w drukach mających polskie tytuły ksiąg znajdujemy łacińskie abrewiacje, najczęściej dotyczy to skrótu *Apokalipsy*, która w XVI wieku przyjęła nowe tytuły, *Dziejów* || *Spraw Apostolskich*, oraz tych ksiąg, jak na przykład *Pięcioksiąg* czy *Kroniki*, które przyjmowały nazwy dwujęzyczne, np. *Genesis*, *Exodus* lub *1.*, *2. Mojżeszowa*, *Paralipomenon*. W renesansowych drukowanych *Ewangeliach* w funkcji skrótów w ogóle nie wystąpiły starsze, zwyczajowe nazwy *Pięcioksiagu*, o przedrenesansowej proveniencji, jak: *Księgi Rodzaju* || *Początku*, *Wyjście* || *Wyswobodzenie*, *Kapłańskie*, *Liczb* || *Pocztów*, *Wtorego Zakonu* || *Powtarzanie Zakonu*. Sposób oddawania skrótów pozostaje w bezpośrednim związku z względnym porządkowaniem i wstępną stabilizacją polskich tytułów ksiąg biblijnych, to zaś wynika z zastosowania do popularnych wydań narzędzi filologicznych. Istotnym zjawiskiem stało się przekształcanie nazw, a raczej nazwań, ksiąg w ich tytuły w dzisiejszym rozumieniu tego słowa, choć – jak wspomniano – często zdarza się, że w różnych miejscach druku ta sama księga występuje pod innymi nazwami. Jak wspomniano, na wariantywność abrewiacji ksiąg biblijnych miała wpływ niepełna stabilizacja tytułów, o czym świadczy chociażby przykład *Księgi Nehemiasza*. *Biblia brzeska* i *Wujka* w nagłówku mają odpowiednio tytuły: *Księgi Nehemiaszowe*, które pospolicie zową wtoremi *Księgami Ezdraszowemi* (*Nehemiasz*) i *Księgi Nehemiaszowe*, które też zowią *Ezdraszowe Wtore*, w spisie treści (*Ezdraszowe Wtórę*). W obu drukach podstawą skrótu była jednak starsza nazwa, mianowicie *2 Esdr.* || *2. Ezdra*. itp. warianty.

Wyrazistym przykładem szesnastowiecznych zmian jest odejście w drukach od średniowiecznej nazwy *Tajemnice* lub *Księga Bożych Tajemnic*¹, jako nazwy ostatniej księgi *Nowego Testamentu*, na rzecz nowszych, wariantywnych: *Objawienie świętego Janá* (1563) || *Zjawienie Janá świętego* (1563) || *Apokalipsys albo objawienie* (1572) || *Objawienie* (1599), które pojawiły się w renesansowych wydaniach *Biblii*, nie przyjęła się wówczas jedna, wspólna dla wszystkich druków nazwa. Wariantywność w tym zakresie do dziś jest kontynuowana, obejmuje dwa tytuły *Apokalipsa* i *Objawienie*. Ten pierwszy występuje w wydaniach katolickich, drugi – odwołujący się do dziedzictwa renesansowego – utrwalił się w edycjach protestanckich. W tytułach ksiąg współwystępują również inne nazwy starsze i nowsze, *Psálterz albo Żoltarz* u Leopolicy,

1 Nawiązanie do starszej nomenklatury spotykamy natomiast w parafrazie *Apokalipsy* autorstwa Mikołaja Reja.

co nie ma jednak wpływu na postać skrótu, gdyż powszechnie podstawą była nazwa grecko-łacińska. Także u Budnego – *Chwały abo Psalterz* – rzeczownik w l.m. nie wystąpił jako podstawa skrótu. Większa różnorodność cechuje skróty utworzone od imion oraz nazw mieszkańców, które wystąpiły w Listach Apostolskich²: *Korinthow*, *Galáchów*, *Efezow*, *Filippensow*, *Tesalonicesow* czy formacji zbiorowych Szymona Budnego: *ku Koritnskim*, *Efeskim* itp. (przykłady zawierają poniższe tabele). Przejawem polonizacji skrótów jest zastąpienie abrewiacji *Ro.* || *Rom.* polskim rzeczownikiem do *Rzymian(ow)*, podobnie *List do Żydów* (nie zaś Hebrajczyków).

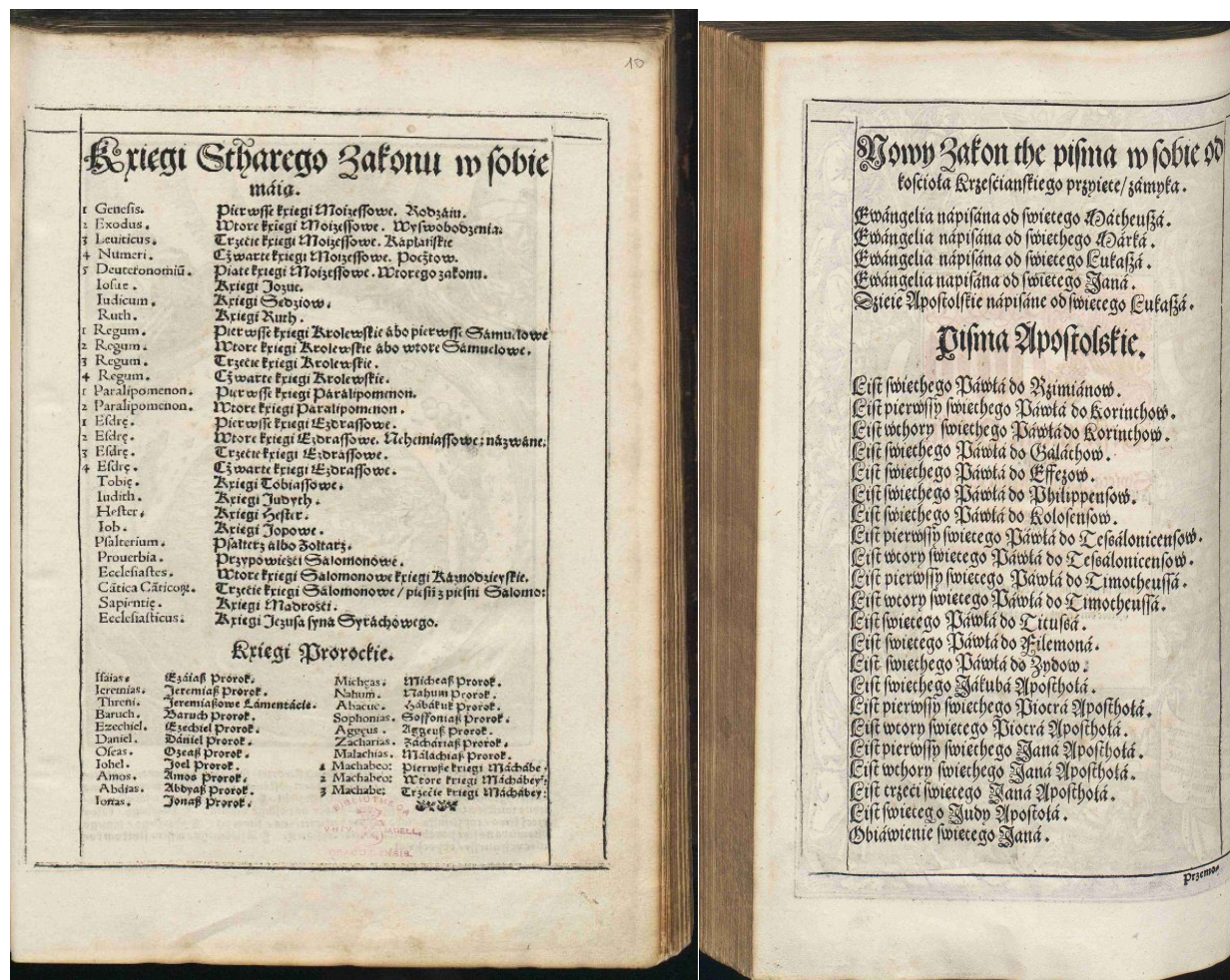
Zmiana nomenklatury biblijnej i związanych z nią abrewiacji jest pochodną ówczesnej dyskusji na temat kanonu biblijnego, prowadzoną w całym chrześcijaństwie zachodnim. Dodać trzeba – dyskusją skutkującą wyłączeniem przez ewangelików z kanonu ksiąg deuterokanonicznych, które uznano za tzw. apokryfy (*Apokryfa*). Nowe pojmowanie kanonu ostatecznie doprowadziło do przyjęcia innego układu ksiąg *Starego Testamentu* w szesnastowiecznych drukach katolickich: Leopoldy i Wujka oraz w niekatolickich przekładach całościowych, tj. w *Biblii brzeskiej* (1563) i *nieświeskiej* (1572). Odbiło się to na układzie treści. W edycji brzeskiej, która miała wyraźny zamysł edukacyjny, księgi – apokryfy zostały wliczone do ksiąg *Starego Testamentu*, potraktowane jednak jako odrębna całość, wydzielona zarówno w rejestrze, jak i w publikacji. Apokryfy zachowują jednak wspólną paginację z pozostałymi księgami starotestamentowymi. *Nowy Testament* zaś ma numerację odrębną. Tytuły ksiąg deuterokanonicznych z *Biblii brzeskiej* zawierają często objaśnienia tłumaczące, dlaczego daną księgę uznano za apokryf, jak w przykładowych: *Mądrość Sálomonowá*, *Których Ksiąg niemasz po Żydowsku, jedno po Grecku* czy *Ostátek Historyjej Hester, ktory tylko jest w Greckiem písaniu*, *Pieśń trzech świętych młodzieńców która jest w Greckim w trzéciem Kapitulum Dánielowym po tych słowiech, i chodzili w pośród ognia*. W przekładzie Budnego *Apokryfy* również zostały wyodrębnione jako całość opatrzona krótkim wstępem, mają jednak, podobnie jak *Nowy Testament*, osobną numerację stron, nie zostały ujęte w rejestrze ksiąg *Starego Testamentu*, ani nie mają też własnego spisu, jak księgi *Nowego Testamentu*.

Można zaryzykować stwierdzenie, że droga do wprowadzenia polskich skrótów ksiąg biblijnych prowadzi przez spisy treści, które utrzymywały określone tytuły oraz przez żywą paginę, gdzie zamieszczano nazwy będące zazwyczaj podstawą skrótu. Niekiedy, jak w wypadku

² Zagadnienie biblijnych nazw własnych zostało już omówione w literaturze naukowej, by wymienić liczne opracowania M. Malec czy z nowszych prac książkowych słownik i monografie R. Zarębskiego (Malec 2003, Zarębski 2005, 2006).

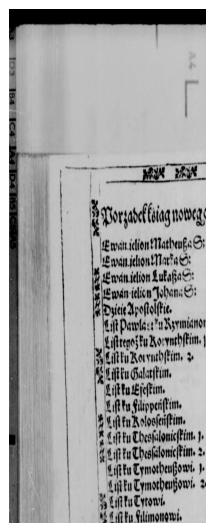
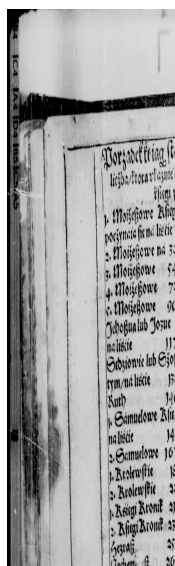
tłumaczeń Wujka będące podstawą skrótu *Pięcioksięgu* nazwy z żywej paginy w ogóle nie pojawiły się w nagłówkach ksiąg. Poniższe ilustracje zawierają wykaz tytułów poszczególnych ksiąg, ujawniają wewnętrzny porządek każdej z edycji. Uwagę zwraca sposób polonizacji tytułów Ksiąg Prorockich, które występują albo w zestawieniach, jak przykładowe z *Biblii Leopolity*: *Ezójász Prorok*, *Jeremiasz Prorok* wraz ze swoimi odpowiednikami łacińskimi: *Isáias*, *Ieremias*, albo – jak to ma miejsce w późniejszych przekładach – nazwą księgi jest tylko imię proroka. Ono właśnie w wersji pełnej lub częściej skróconej występuje także w konkordancjach. Jak wspomniano, w przekładach starszych (tj. wydanych przed 1563 rokiem) przyjmuje się skróty łacińskich nazw ksiąg, starsze zwyczajnie dobrze oddaje układ w rejestrze ksiąg *Biblii Leopolity*. Jako pierwsze wystąpiły tam nazwy łacińskie, przeważnie już w postaci skrótu.

Ilustracja 1. *Biblia* z 1561 r.



[illegible]

Ilustracja 3. *Biblia* z 1572 r.



Ilustracja 4. Biblia z 1599 r.

Hebraič. smičy Hebraičm / to jest relafność Hebrejskiej albo Żydowskiej mō- wy kłōsa v nas nie est nie zrozumi.		
Gracim. tãż relafność Greckiej mōwy.		
PORZADEK KSIĄG Stáręgo Testamētu.		
Genesis,	Pierwsz.	Księgi Mądrości
Exodus,	Wtor.	Ekleziastik
Leuiticus,	Trzeci.	Isaiasz Prorok
Numeri,	Czwart.	Jeremiasz
Deuteronomium,	Piat.	Ezechiel
Josue		Daniel
Sodgionie		Ozeasz
Kuth		Joel
Krolawski	Pierwsz.	Amos
Krolawski	Wtor.	Abdias
Krolawski	Trzeci.	Jonas
Krolawski	Czwart.	Micheasz
Paralipomenon,	Pierwsz.	Nahum
Paralipomenon,	Wtor.	Sabatut
Ediaszowie		Sophoniasz
Ediaszowie		Aggeusz
Tobiasz		Zachariasz
Judith		Malachiasz
Esther		Malachiasz
Joh		Malachiasz
Księgi Psalmów		Modlitwa Nanasze
Przypowieści Salomonowe		Ediaszowie
Ekleziastes		Ediaszowie
Pieśni nad Pieśniami		
PORZADEK KSIĄG Nowęgo Testamētu.		
III. EWANGELIAR.		
Według Matkusa		Według Marka
		Według Łukasza
Według		

Upowszechnienie polskich tytułów ksiąg zaowocowało stopniowym odchodzeniem od abrewiacji łacińskich, wprowadzaniem czytelnych skrótów od polskich nazw ksiąg, co pozwalało na łatwą identyfikację księgi bez konieczności uciekania się do rejestru.

We wszystkich edycjach całościowych nazwy rozbudowane, niekiedy z objaśnieniami, występują w nagłówkach na początku poszczególnych ksiąg. Przybierają wręcz charakter glos, w których nazwy oryginalne lub ich wersje grecko-łacińskie zestawia się z polskimi tytułami lub określeniami zwyczajowymi. Zabieg ten przypomina metodę przejmowania jednostek obcych przez kalkowanie struktury, częściej zaś – znaczenia. Sposób podawania nazw ksiąg miał zapewne wymiar popularyzatorski, niewątpliwie służył pogłębianiu wiedzy o *Biblii*, zwłaszcza w czasach dyskusji na temat kanonu biblijnego. Miał też niewątpliwy walor stylistyczny, nadawał całości tłumaczenia rysy cenionego w renesansie opracowania filologicznego, namiastki humanistycznego przekładu, a przy okazji ułatwiał przekazanie sporej porcji informacji. W wyniku zabiegów stosowanych przez tłumaczy i wydawców drukowanych *Biblii*, w drukach pojawiało się kilka wariantów nazw ksiąg biblijnych. Dalszym etapem polonizacji skrótów było ograniczanie ich wariantowości, wybór jednego z tytułów polskich jako podstawy abrewiacji.

Przykłady tytułów pierwszej księgi *Starego Testamentu* na początku księgi, w żywej paginie i abrewiacjach pokazują poniższe ilustracje z przekładów całościowych Leopolity (1561) i brzeskiego (1563), Budnego (1572) i Wujka (1599):

Ilustracja 5. *Biblia* 1561 r.



Ilustracja 6. *Biblia* 1563 r.



1561: *Poczynają się pierwsze księgi Mojżeszowe, które po żydowsku zową Beresith³ po Grecku Genesis po polsku Rodzaju*

1563: *Pierwsze Księgi Mojżeszowe, które zową językiem Greckim Genesis, a po Polsku, Początkiem albo Rodzajem*

Przekład brzeski nawiązuje do etymologii nazwy w języku hebrajskim, który powstał od pierwszych słów: *na początku*, lecz hebrajski tytuł nie został przywołany. Filologiczne podejście cechuje Szymona Budnego, który także wprowadził tytuł w postaci glosy, zwięźle zestawiając

³ *Bereszit* 'na początku'.

polski tytuł *Pierwsze księgi Mojżeszowe* z hebrajskim: *Bereszyt*, co dosłownie oddał jako *w Początku*. Pomiął nazwę grecko-łacińską, która stała się podstawą polskiej zwyczajowej nazwy *Księga Rodzaju*. W żywej paginie w druku z 1572 roku zamieszczono wyłącznie tytuł polski, do tego tytułu odwołuje się skrót 1. Mo. || 1. Mojż. Z kolei tytuł grecko-łaciński i hebrajski pojawił się w druku jezuickim z 1599 roku, w żywej paginie – układ jest podobny jak w *Biblii brzeskiej*, z tą różnicą, że nazwa *Genesis* została zamieszczona na stronach nieparzystych, a *Księgi 1. Mojżeszowe* – na stronach parzystych. Ta ostatnia nazwa, która pojawiła się także w spisie treści, stała się podstawą abrewiacji.

Ilustracja 7. *Biblia* z 1572 r.



Ilustracja 8. *Biblia* z 1599 r.



Ważnym miejscem, w którym dokonywała się polonizacja tytułów, jest żywa pagina. W druku Leopolity w żywej paginie znajdują się dwie nazwy: *Pierwsze Księgi Mojżeszowe* – na stronach nieparzystych, na parzystych – *Genesis* *rzeczone*. Podstawą skrótu jest w tej *Biblii* nazwa łacińska. W przekładzie brzeskim w żywej paginie układ nazw jest wprawdzie podobny jak w druku z 1561 r., tj. na stronach nieparzystych stale występuje tytuł polski *Pierwsze Księgi Mojżeszowe*, na parzystych – *Genesis*. Podstawą abrewiacji stała się jednak skrócona nazwa polska: 1 Mojż. || 1 Mo. itp. Ten skrót jest konsekwentnie stosowany w całej *Biblii*.

W późniejszym przekładzie katolickim elementy erudycyjne zostały zachowane w tytułach i w żywej paginie. W przykładowym tytule tłumaczenia Wujka przyswojona na gruncie polskim nazwa grecko-łacińska *Księgi Exodus* wystąpiła obok *Veelle Semoth*, którą zapisano również alfabetem hebrajskim. W żywej paginie jednak z nazwą EXODVS sąsiaduje określenie II Mojżeszowe, które jest podstawą skrótu stosowanego konsekwentnie w całym druku.

Przejawem przechodzenia z tytułów łacińskich na nowsze są objaśniające nazwy w *Biblii brzeskiej*, które znajdują się w tym druku, jak przykładowa „Wtóre księgi królewskie, które łacinnicy pospolicie czwartymi nazywają”. Zmianę tę widać wyraźniej, gdy porównamy sposób przywoływania tej księgi w drukach starszych. U Murzynowskiego spotykamy wyłącznie starsze abrewiacje: tłumacz odwołuje się do „łacińskich” tytułów *Ksiąg królewskich: 1., 2., 3., 4. Reg. || Re*. Tłumacze brzescy, a za nimi także Czechowic, wprowadzają skróty według

tytułów przekładu brzeskiego: *1., 2. Sam(uelowa)* odpowiadające *1., 2. Reg.* oraz *1. i 2. Krol(ewska)* odpowiadające *3. i 4. Reg. Król.* W przekładach Wujka zachowany zostały cztery Księgi Królewskie, ale ich tytuły i abrewiacje zostały spolszczone. Ten sam system wystąpił u Budnego. Różnice w sposobie oznaczania ilustruje przykładowy werset Łk, 4,27 z odesłaniem do 2 Krl 5,14 (według współczesnego układu ksiąg).

1553	Trędowatych téż, byłoć wiele za Elisseusza Proroka między Israelem, a [wždy] żaden z nich oczyścion nie jest, jedno Neemán z Syryjéj.*	Reg. 5.
1556	I wiele trędowátých było w ludu Izráelskim, zá Elizeuszá proroká, á żadny z nich nie jest oczyścion jedno Nááman Sirus.*	Jaco. 5. 4.Regum.5.
1561	I wieleć téż trędowátých było między ludem Izráelskim, zá Elizeuszá Proroká, á żaden z nich nie jest oczyścion, jedno Nááman Syrus.	4. Reg: 5.
1563	//Byłoć téż i wiele trędowátých w Izráelu zá czasow Elizeuszá Proroká, a wždy żaden z nich nie był oczyścion, jednoż Náámán Syryjczyk.	2. Krol. 5. v. 14.
1572	I wiele trędowátých było pod Elizeuszem prorokiem w Izráelu, á żaden z nich nie oczyścion chyba Náháman Syrski.	4 Krol. 5
1577	^m Byłoć téż wiele trędowátých w Izráelu zá Elizeuszá proroká: á żaden z nich nie był oczyścion, jedno Nááman Syryjczyk.	2. Krol. 5. v 14.
1593	^m I wiele trędowátých było w Izráelu zá Elizeuszá proroká: á żaden z nich nie był oczyścion jedno Náámán Syryjánin.	4. Krol: 5. c 14.
1599	I wiele trędowátých było w Izráelu zá Elijaszá proroká: á żaden z nich nie był oczyścion jedno Náámán Syryjánin ^m	4. Król. 5. c.14.

Polskie abrewiacje wprowadzone w XVI wieku miały charakter intuicyjny, do dziś korzystają z nich wydania *Biblii* sygnowane przez Towarzystwo Biblijne w Polsce⁴. Dodatkowo tendencji do zastępowania łacińskich abrewiacji skrótami spolonizowanych tytułów ksiąg biblijnych towarzyszyło stopniowe ograniczanie wariantywności skrótów, mimo że nie udało się jej całkowicie ograniczyć, np. *Gen* > 1. *Mo(j)eszowa*) || *Moj(żeszowa)*, *Act.* > *Dzieje* || *Dziei(e)* (1563, 1570-2, 1577, 1693-9) *Rom.* > *Rzym.* (1577), *Hebr* > *Żydow*, *Par.* || *Pa.* > *Kro(nik)* (1577) oraz *1.,2. Reg.* || *Re.* > 1., 2. *Sam(uelowa)* || *Sa(muelowa)* (1563, 1577) oraz *1., 2. Krol.* || *Król.* (1572, 1593-1599). Zaznaczyć jednak trzeba, że obecność abrewiacji dłuższej i krótszej ma warunkowania tekstowe. W sytuacjach, gdy dana księga lub grupa ksiąg o tym samym

4 Por. chociażby wydanie *Biblii warszawskiej* z 1996 roku. Brak w nim wykazu skrótów, przegląd całości pozwala zauważyć niekonsekwencje w stosowaniu abrewiacji, co przejawia się tym, że te same księgi oznaczono za pomocą różnych skrótów. Można to zauważyć w zamieszczonej poniżej tabeli skrótów.

skrótce literowym (np. *1.*, *2. Sam.* czy *Kron*, *1.*, *2.*, *3.*, *4. Krol.* itp.) jest cytowana w sąsiadujących wersetach, dłuższa abreviacja występuje z reguły jako pierwsza, w następnych zaś wersetach pojawiają się postaci skrócone. Sytuację tę ilustruje przykład z druku z 1577 roku:

Mt 1:6 1. Sam 16. v 1. i. 17. v 12. 1. Kron. 2. v. 15.

Mt 1:6 2 Sa. 12. v. 24.

Ogólne mechanizmy abrewiacyjne zastosowane do polskich tytułów pozostały takie same jak w skrótach łacińskich, najczęściej skracano przez ucięcie części wyrazu (*per suspensionem*), z zachowaniem kilku pierwszych liter, po których stawiano kropkę lub dwukropek, dalej następował numer rozdziału lub w późniejszych wydaniach (tj. w Biblii brzeskiej i następnych) – także wersetu. Po numerze rozdziału i wersetu przeważnie stawiano kropkę. Obca postać dłużej zachowała się w abrewiacjach nawiązujących do nazw własnych, najczęściej imion. Sposób ich oddawania w abrewaiwacjach pozostaje w związku z ogólniejszą kwestią adaptacji fonetyczno-graficznej i morfologicznej obcych nazw własnych. W tej grupie skrótów obserwuje się najmniej zmian i stosunkowo dużą wariantywność, np. *Isa(ias)*, *Is(aias)*, *Matt*, najczęściej *Matth.* || *Matthe.*, *Ian* || *Iana* || *Ioan* || *Iohan*, *Petr.* || *Pet* || *Piotr.*

Po wprowadzeniu zaś podziału na wersety, na gruncie polskim po raz pierwszy także w *Biblii brzeskiej*, pojawiły się uszczegółowione konkordancje, odwoływano się nie tylko do nazwy i rozdziału księgi, ale też do wersetu, a w przekładach brzeskim (1563), Czechowica (1577) i Wujka (1593, 1599) także podawano dodatkową wskazówkę, do którego wyrazu w wersecie odnosi się dana konkordancja (por. podane niżej przykłady na ilustracjach).

Mimo że w obrębie jednego rozdziału spotyka się odmienne postaci skróconych nazw biblijnych, można mówić o względnej systemowości stosowanych rozwiązań. Poszczególne druki można także rozpatrywać pod kątem stopnia polonizacji abrewiacji biblijnych.

Wyłącznie łacińskie skróty są stosowane w krakowskich wydawnictwach Scharffenbergera, tj. 1556, 1561. Tworzone są one od łacińskich tytułów ksiąg zgodnie z panującymi wówczas powszechnie zasadami:

a/ zachowanie w całości wyrazu charakteryzującego księgę, zazwyczaj w przypadku fleksyjnym, w jakim występuje w tytule łacińskim, np. 1., 2., 3., 4. *Regum* (królów, czyli królewska), *Genesis*, *Exodus*, *Numeri*, *Leviticus* lub nazw zwyczajowych, np. *Leuitici*⁵;

b/ obcięcie części wyrazu (*per suspensionem*), czyli z zachowaniem kilku pierwszych liter, np.: *Reg(um)*⁶ lub *Re(gum)*, *Gene(sis)* || *Gen(esis)*, *Exo(dus)* || *Exo*, *Num(eri)*, *Leui(ticus)* || *Leuiti(cus)* || *Leuit(icus)* || *Lev(iticus)* || *Levi(ticus)* || *Levit(icus)*, *Matth(aeum)*, *Evang. sec.*), *Ioan(nem)*, *Evang. sec.*), *Zacha(rias)*, *Deutero(nomium)* || *Deute(ronomium)* || *Deuter(onomium)* itp.

Skróty często zachowują łacińskie końcówki *Marci*. 1., *Lucae*. 3., *Isaiae*. 40., 1. *Exodi*. 20., *Leuitici*. 9. itp.

W wypadku krótszych imion całe postaci w przypadkach zależnych *Iacobi* (*Epistola*) lub mianownika *Job*, *Rut* || *Ruth* (które można traktować jako nieodmienną postać imienia). System mieszany mają również przekłady królewieckie, które stosują względnie spolonizowane skróty ksiąg *Nowego Testamentu* oraz wyłącznie łacińskich nazw *Starego Testamentu* (2. *Re*. 12. 3. *Reg*. 11. *Is*. 11, *Iud*. 13.). Wrażenie polonizacji skrótów ksiąg *Nowego Testamentu* wynika ze sposobu zapisu imion ewangelistów, które cechuje duży stopień adaptacji graficznej, np. *Mat.*, *Jo(an)*, *Marc*⁷. Zdarzają się jednak także zapisy: *Marek* (jeden raz), *Jak* || *Jac*. (List Jakuba).

Podkreślić trzeba, że spolonizowane abrewiacje stały się ogólną zdobyczą renesansowych wydań Pisma Świętego. System w pełni spolonizowany stosują też katolickie druki z 1593 i 1599 roku, w których nie spotykamy abrewiacji łacińskich. Pod tym względem Wujkowi znacznie bliżej do tłumaczy brzeskich niż do Leopolicy.

Jak zaznaczono, świadoma polonizacja zarówno tytułów ksiąg, jak i ich skrótów dokonała się w kręgu ewangelickim. Przełomowy pod tym względem jest druk brzeski (1563). Najkonsekwentniej i najstaranniej jednak polonizacja skrótów biblijnych została przeprowadzona w ariańskim przekładzie Marcina Czechowica (1577), mniej staranne pod tym względem są druki Szymona Budnego (1570, 1572).

Zapoczątkowany w edycji brzeskiej i wprowadzony w szesnastowiecznych drukach system jest dużym osiągnięciem edytorskim. Udoskonalany w kolejnych wydaniach *Pisma Świętego*, w tym także w *Biblii gdańskiej*, na stałe zadomowił się w polskich drukach *Biblii*

5 Por. *Liber leviticus*, *Księgi Leviticus*, w przekładzie brzeskim „*Trzecie księgi Mojżeszowe, które po grecku Leviticus zowq*”. Pełne tytuły ksiąg z przekładu Jakuba Wujka i *Biblii brzeskiej* znajdują się w tabelach 1., 2.

6 W druku z 1556 roku zapisy *Regum* pojawiły się 12 razy, występują w dwóch pierwszych *Ewangeliach* (zaledwie jeden zapis w Łk 4,27), postać skrócona *Reg*. ma siedem poświadczeń wyłącznie z *Ewangeli*i Łukasza i Jana. Skrót *Re*. spotyka się sporadycznie w drukach królewieckich.

7 Dwojako można interpretować zapisy: *Lu* jako *Łu*. lub *Luc*. W druku nie stosuje się bowiem znaku diakrytycznego przy wielkiej literze *L*.

związanych z kręgiem ewangelickim. Dlatego systemy abrewiacyjne wprowadzone w szesnastym wieku można uznać za początek i pierwsze ogniwo tej tradycji. Współczesne przekłady ewangelickie wydane przez Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne w Warszawie, np. *Biblia gdańska* i *Biblia warszawska*, zachowują tytuły oraz skróty biblijne zapoczątkowane w renesansowych przekładach ewangelickich. Zawierają pełniejsze informacje, są nieco dłuższe, pozwalają na identyfikację księgi. Przejawem tej tradycji jest widoczne w dzisiejszych wydaniach posługiwanie się skrótami dłuższymi niż we współczesnych katolickich wydaniach *Biblii*, (np. *I Piotra*, a nie *IP*, *Jana*, a nie *J*). Ułatwia to szybką identyfikację księgi bez konieczności sięgania do wykazu źródeł, bez których obywają się te druki⁸. Z tego też powodu w niniejszej edycji zdecydowano o odtworzeniu oryginalnych skrótów biblijnych. Zachowanie wariantywności skrótów w edycjach pozwala śledzić kształtowanie się norm i zwyczajów w zakresie nomenklatury biblijnej, co odnosi się zarówno do nazw i tytułów poszczególnych ksiąg, jak i ich skrótów.

⁸ W dostępnych mi wydaniach *Biblii gdańskiej* i *warszawskiej* Brytyjskiego i Zagranicznego Towarzystwa Biblijnego w Warszawie w ogóle nie ma wykazu skrótów, dopuszcza się natomiast pewną dowolność i wariantywność skrótów, co szczegółowo na przykładzie *Biblii warszawskiej* pokazuje tabela ze skrótami.

Zasady edycji skrótów biblijnych w *Przeglądarce wersetów równoległych* (PWR)

Skróty i oznaczenia ksiąg biblijnych w PWR pojawiają się w dwóch miejscach:

1. jako przypisy oryginalne (źródłowe);
2. w pochodzących od wydawcy przypisach rzeczowych.

Przypisy oryginalne zachowano w takiej postaci graficznej, w jakiej wystąpiły w drukach, odnosi się to także do interpunkcji, zachowujemy kropkę lub dwukropek, które pojawiają w tej funkcji wymiennie, np. *Ewangelia* według św. Mateusza ma następujące oznaczenia: *Mat.*, *Matth.*, *Marca.*.

Ewangelia według św. Łukasza zaś: *Lu*, *Luk*, *Lucae*. Po skrócie tytułu następuje numer rozdziału, a w drukach nawiązujących do *Biblii brzeskiej*, również numer wersetu. Zachowujemy w edycji także rozbudowane wprowadzenia, typu *O tym masz...* (1577) czy *O tych przemianach czytaj...* itp.

Ponieważ oryginalne układy skrótów cechuje znaczna wariantywność, niekiedy konieczne stały się uzupełnienia pochodzące od wydawcy, które są traktowane jako tzw. przypisy rzeczowe. W przypisach rzeczowych podajemy skróty w sytuacji, gdy identyfikacja księgi może nastręczać trudności. W przypisach tych odnotowujemy współcześnie ustalone skróty biblijne. Przyjęto zasadę, że w edycjach katolickich stosuje się współczesne skróty ksiąg kanonu katolickiego według *Biblii Tysiąclecia*, dla przekładów niekatolickich przyjmuje się tytuły i skróty ksiąg kanonicznych za *Biblią warszawską* (Warszawa 1996, pierwsze wyd. 1975). Wykazy współcześnie stosowanych skrótów ksiąg biblijnych oraz ich odpowiedniki w szesnastowiecznych translacjach zawierają tabele 1. oraz 2.

Tabela 1. Nowy Testament

L. p.	Nazwa księgi	Skrót wspó łczes -ny prze kt. katol ickie	Skrót wspó łczesny przekł. ewange - lickie	Skrót przyję ty w przypi sach rzeczo wych PWR	Przykłady skrótów w szesnastowiecznych przekładach <i>Ewangelii:</i> 1551, 1556, 1561, 1563, 1572, 1577, 1593, 1559	Nazwa księgi w edycjach według przekładu Jakuba Wujka 1599 ⁹ i <i>Biblii brzeskiej</i> 1563
1.	Ewang elia wg św. Mateus za	Mt	Mat.	Mt	<u>Matth.</u> Mat., Math., Matth., Math., Mat., Matth , Mát , Mát , Mát , Mat, Math., Mat ., Mat , Matt ., Mat	Święta Jezusá Chrystusá ewánielija według Mátteuszá (Ewanjelije: Według Mátheuszá) Máttheusz
2.	Ewang elia wg św. Marka	Mk	Mar.	Mk	<u>Marc.</u> Mar., Mr. (wyjątkowe), Mar., Marci., Marce., Marci ., Már ., Mar., Mar ., Marek , Mar .	Święta Jezusá Chrystusá ewánielija według Márká (Ewanjelije: Według Márká) Márek
3.	Ewang elia wg św. Łukasz a	Lk	Łuk.	Łk	<u>Luc.</u> Lu, Luc., Luk:, Lucae., Lucæ ., Łuk ., Luk., Łuk ., Luk ., Luk	Święta Jezusá Chrystusá ewánielija według Łukaszá (Ewanjelije: Według Łukaszá) Łukasz

⁹ Podstawą wykazu są dane w Instrukcji z 1955 roku, tytuły ksiąg zaczerpnięte z tamtego wykazu są podane jako pierwsze, jako – tytuły ksiąg rozpoczynających tekst właściwy, w nawiasie na końcu – skrócona wersja tytułu ze spisu treści (podstawę źródłową druków stanowią fototypie znajdujące się w zasobach <http://www.wbc.poznan.pl> i Polskiej Biblioteki Internetowej: <http://www.pbi.edu.pl/> (dostęp z dnia: 5.05. 2013). Podobnie jako pierwsze w tabeli występują abrewiacje przejęte z tego opracowania. Są one zapisane czarnym kolorem z podkreśleniem.

4.	Ewang elia wg św. Jana	J	Jan	Jn	<u>Ioann.</u> , Jo., Joan., Ioan., Ioannis., <u>Ioan.</u> , <u>Jan</u> , Ioan, Ian, Jan, <u>Jan</u> , <u>Ian</u> , <u>Ian</u>	Święta Jezusá Chrystusá ewánielija według Janá (Ewanjelije: Według Janá) <u>Jan</u>
5.	Dzieje Apostol skie	Dz	Dz. Dz. Ap.	Dz	<u>Act.</u> , Act, Acto (3x), Actu, Actu(m) (ponad 30x), <u>Acto.</u> , <u>Acta.</u> (wyjątkowe), <u>Dziej.</u> , Act. (1572 wyjątkowe), <u>Dzie.</u> , <u>Dzieie.</u> , <u>Dziej.</u> , <u>Dzieje.</u> , <u>Dzieje</u>	Dzieje ápostolskie (Actus apostolorum) (Dzieje Apostolskie) <u>Spráwy</u> <u>Apostolskie</u>
6.	List do Rzymia n	Rz	Rzym.	Rzym	<u>Rom.</u> , Ro., Roma., Romano., <u>Roma.</u> , <u>Rzym.</u> , <u>Rzym.</u> , <u>Rzym:</u> , <u>Rzy.</u>	List błogosławioného Pawła ápostolá do Rzymian (Do Rzymian) <u>List Páwłá</u> <u>świętego do</u> <u>Rzymiánow</u>
7.	Pierwsz y list do Korynti an	1 Kor	I Kor.	1 Kor	<u>1. Cor.</u> , 1 Cor., Corint., Chorin., <u>1.</u> <u>Cor.</u> , <u>Corin.</u> , <u>1 Kor.</u> , 1 Kor, Kory, Korin., <u>1. Kor.</u> , <u>1.</u> <u>Kor.</u> , <u>1. Korin.</u> , <u>1</u> <u>Cor.</u> (wyjątkowe), <u>Kor:</u>	List błogosławioného Pawła ápostolá do Koryntow pierwszy (Do Koryntów Piérwszy) <u>1. List do</u> <u>Koryntow</u>
8.	Drugi list do Korynti an	2 Kor	II Kor.	2 Kor	<u>2. Cor.</u> , 2 Cor., Corint., Chorin., <u>2.</u> <u>Cor.</u> , <u>Corin.</u> , <u>2. Kor.</u> , <u>2 Kor.</u> ,	List błogosławioného Pawła ápostolá do Koryntow

					Kory., Korin., 2. Kor., 2. Kor., 2. Korin., 2. Cor. (wyjątkowe), Kor:	wtóry (Do Koryntów Wtóry) 1. List do Koryntow
9.	List do Galatów	Ga	Gal.	Gal	<u>Gal.</u> , Gal., <u>Gala.</u> , Gal., <u>Gala.</u> , Gal., Galat.	List błogosławionego Pawła apostoła do Gálátów (Do Gálátów) List do Gálátow
10.	List do Efezjan	Ef	Ef. Efez .	Ef	<u>Eph.</u> , Ephe., Ephe., <u>Ephe.</u> , <u>Ephe.</u> , Efez., Efes., <u>Eph:</u> , <u>Ephe.</u> , <u>Ephes</u>	List błogosławionego Pawła apostoła do Efezów (Do Efezów) List do Efezow
11.	List do Filipian	Flp	Flp	Flp	<u>Philipp.</u> , Philipp., <u>Philip.</u> , <u>Pholips.</u> , <u>Fili</u> , <u>Fili</u> , <u>Phil:</u> , <u>Philip:</u>	List błogosławionego Pawła apostoła do Filippensów (Do Philipensów) List do Filipensow
12.	List do Kolosan	Kol	Kol	Kol	<u>Col.</u> , Col., Collo., <u>Colo:</u> , <u>Colos:</u> , <u>Kol.</u> , <u>Kolos.</u> , Col. (wyjątkowo), Kolos., Kolos., <u>Kolo.</u> , <u>Kolos.</u> , <u>Kol:</u> , <u>Kol:</u>	List błogosławionego Pawła apostoła do Kolossan (Do Kolossensów) List do Kolossensow

1 3.	Pierwszy list do Tesaloniczan	1 Tes	I Tes	1 Tes	<u>1 Thess.</u> , Thes., The., Thesal., Thesaloni., Thes. , Thessa. , Tes. , Tesa. , Thes. (wyjątkowo), Tes., Tes. , Tesa. , Thes. , Tess (wyjątkowo), Thess. , Thes. , Tes:	List błogosławionego Pawła apostoła do Tessaloniczan pierwszy (Do Thessaloniczan, Piérwszy) 1. List do Tessalonicensow
1 4.	Drugi list do Tesaloniczan	2 Tes	II Tes	2 Tes	<u>2 Thess.</u> , Thes., The., Thesal., Thesaloni., Thes. , Thessa. , Tes. , Tesa. , Thes. (wyjątkowo), Tes., Tes. , Tesa. , Thes. , Tess (wyjątkowo), Thess. , Thes. , Tes:	List błogosławionego Pawła apostoła do Tessaloniczan wtóry (Do Thessaloniczan, Wtóry) 2. List do Tessalonicensow
1 5.	Pierwszy list do Tymoteusza	1 Tm	I Tym.	1 Tym	<u>1. Tim.</u> , Tim., Thi., Thim., Thimo., Timoth., Thimo. , Timo. , Tim. , Tym., Tymo., Tim. , Timo. , Tim: , Tim. , Tym.	List błogosławionego Pawła apostoła do Tymoteuszá pierwszy (Do Tymoteuszá Piérwszy) 1. List do Tymotheuszá
1 6.	Drugi list do Tymoteusza	2 Tm	II Tym.	2 Tym	<u>2. Tim.</u> , Tim., Thi., Thim., Thimo., Timoth., Timo. , Tim. , Tym., Tymo., Tim. , Timo. , Tim: , Tim. , Tym	List błogosławionego Pawła apostoła do Tymoteuszá wtóry (Do Tymoteuszá

						Wtóry) 2. List do Tymotheusza
1 7.	List do Tytusa	Tt	Tyt.	Tyt	<u>Tit.</u> , Titum., Tyt.	List błogosławionego Pawła apostoła do Tytusa (Do Titusa) List do Tytusa
1 8.	List do Filemo na	Flm	Fil.	Fil	<u>Philem.</u>	List błogosławionego Pawła apostoła do Filemona (Do Philemona) List do Filemona
1 9.	List do Hebrajczyków	Hbr	Hebr.	Hebr	<u>Hebr.</u> , Hebre., Ebræ., Ebræo., Żydów, Hebr., Żydów, Żydów	List błogosławionego Pawła apostoła do Żydów (Do Żydów) List do Żydów
2 0	List św. Jakuba	Jk	Jak.	Jak	<u>Iac.</u> , Iac., Jak., Iaco., Iacobi., Iaccobi., Iacobi., Jaku., Jakub, Jak.	List powszechny błogosławionego Jákubá apostoła (S. Jákubá Apostoła) List Jákubá Apostoła
2 1.	Pierwszy list św. Piotra	1 P	I Piotra	1 P	1. Petr., Pet., Petri., Petri., Petr., Piotr, Pio., Piotr, Piot., Petr (wyjątkowo),	List błogosławionego Piotrá apostoła pierwszy

					Piotr, Piot:, Pio:, Piotr	(S. Piotrá, Piérwszy) 1. List Piotrá Apostolá
2 2.	Drugi list św. Piotra	2 P	II Piotra	2 P	2. Petr., Pet., Petri., Petri., Petr., Piotr, Pio., Piotr, Piot., Petr. (wyjątkowo), Piotr, Piot:, Pio:, Piotr	List błogosławioného Piotrá ápostolá wtóry (S. Piotrá, Wtóry) 2. List Piotrá Apostolá
2 3.	Pierwszy list św. Jana	1 J	I Jana	1 Jn	1. Ioann., Jo., Joan., Ioan., Ioannis, 1 Ioan., Jan, Ian., Jan, Ioan, Jan, Ian, Ian	List błogosławioného Janá ápostolá pierwszy (Janá S., Piérwszy) 1. List Janá Apostolá
2 4.	Drugi list św. Jana	2 J	II Jana	2 Jn	2. Ioann., Jo., Joan., Ioan., Ioannis, Ioan., Jan, Ioan, Ian, Jan, Jan, Ian, Ian:	List błogosławioného Janá ápostolá wtóry (Jáná S., Wtóry) 2. List Janá Apostolá
2 5.	Trzeci list św. Jana	3 J	III Jana	3 Jn	3. Ioann., Jo., Joan., Ioan., Ioannis, Ioan., Jan, Ioan, Ian, Jan, Jan, Ian, Ian:	List błogosławioného Janá ápostolá trzeci (Janá S., Trzeci) 3. List Janá Apostolá

2 6.	List św. Judy	Jud	Jud	Jud	<u>Iudae</u>	List błogosławionego Judy apostoła (S. Judásá Apostoła) List Judy Apostoła
2 7.	Apokal ipsa św. Jana	Ap	Obj.	Ap Obj	<u>Apoc.</u> , Apo., Apoc., Apocalip., Apoca., Apoca. , Ziá. , Apo. (wyjątkowo), Obi., Apo. (wyjątkowo), Zjaw. , Obia. , Obia. , Obi.	Objwienie błogosławionego Janá apostoła Objawienie Janá S. Zjáwienie Janá świętego

Tabela 2. *Stary Testament*

Typ/ Gatunek	Lp.	Skrót współ- czes- ny	Nazwa katolicka wg <i>Biblii Tysiąclecia</i>	Nazwa ewangelicka wg <i>Biblii warszawskiej</i>	Skrót współczes- ny	Skrót przyjęty w Przeglądarce wersetów równoległych (PWR)	Przykłady skrótów w szesnastowiecznych przekładach <i>Ewangelii</i> : 1551, 1556, 1561, 1563, 1572, 1577, 1593, 1559	Nazwa księgi w edycjach według przekładu Jakuba Wujka 1599 i <i>Biblii brzeskiej</i> 1563
Księgi historyczne Pięć ksiąg Mojżeszowa	1.	Rdz	Księga Rodzaju	Pierwsza Księga Mojżeszowa	II Mojż.	Rdz 1 Mojż	<u>Gen.</u> , Gen., Gene., Genesis, Gene., Gen., Gene., 1. Moj., 1. Mo., Moi., Moy., Mo., Moj., Mo., Moj., Moj., Mo.	Genesis, ábo Piérwsze księgi Mojżészowé Księgi Genesis, Po Żydowsku (...) Bereszith (Genesis, ábo Piérwsze księgi Mojżészowé) Pierwsze Księgi Mojżeszowe które zowią językiem Greckim Genesis, a po Polsku, Początkiem álbo Rodzajem (Mojżeszowé ábo Księgi Rodzaju)
	2.	Wj	Księga Wyjścia	Druga Księga Mojżeszowa	II Mojż.	Wj 2 Mojż	<u>Ex.</u> , Exo., Exodi., Exodi., 2. Mo., Moi., Moy., Mo., Moj., Mo., Mój., Moj., Mo.	(Księgi Exodvs, po Żydowsku Veelle Semoth, (...) (Exodus ábo Wtore księgi Mojżeszowe) Wtore księgi Mojżeszowe, które zowią Exodus (2. Mojżeszowe álbo Wyjście)
	3.	Kpl	Księga Kapłańska	Trzecia Księga Mojżeszowa	III. Mojż.	Kpl 3 Mojż	<u>Lev.</u> , Leu., Leui., <u>Leuiti.</u> , 3. Mo., Moi., Moy., Mo., Moj., Mo., Moj., Moj., Mo.	Księgi Leviticus Trzecie Księgi Mojżeszowe Księgi Leviticus, po Żydowsku Vaikra (...) (Leviticus ábo Trzecié Księgi Mojżészowé) Trzecie Księgi Mojżeszowe, które po Grecku zowią Leuiticus (3. Mojżeszowé ábo Lewitykus)
	4.	Lb	Księga Liczb	Czwarta Księga Mojżeszowa	IV. Mojż.	Lb 4 Mojż	<u>Num.</u> , Num., Numeri., Num., Nume., Mo., Moi., Moy., Mo., Moj., Moj., Mo., Moj., Mo., Moj.	Księgi Numeri, Czwarte Księgi Mojżeszowe Księgi Numeri, Po Żydowsku (...) Vaiedabber. Numeri ábo Czwarté księgi Mojżészowé

Cytowana literatura:

Ilustracje i cytaty z przekładów *Biblii* pochodzą z następujących bibliotek cyfrowych:

1572: <http://www.wbc.poznan.pl>

1561, 1563, 1599: <http://www.pbi.edu.pl/>

Biblia Tysiąclecia, wydanie internetowe: <http://biblia.deon.pl> (dostęp z dnia 6. 05.2013).

Biblia warszawska, Warszawa 1996, pierwsze wyd. 1975.

Górski K., Kuraszkiewicz W., Peplowski F., Saski S., Taszycki W., Urbańczyk S., Wierczyński S., Woronczak J., 1955, *Zasady wydawania tekstów staropolskich. Projekt*, cz. II: *Teksty nowożytnie do połowy XVIII wieku*, Wrocław.

Górski K., 1962, *Zagadnienia słownictwa reformacji polskiej*, [w:] *Odrodzenie w Polsce*, red. M. R. Mayenowa, Z. Klemensiewicz, t. 3, cz. 2, Warszawa 1962, s. 233–270.

Koziara S., 1999, *Nazwy polskich Biblii*, [w:] *Od Biblii Wujka do współczesnego języka religijnego : z okazji 400-lecia wydania Biblii ks. Jakuba Wujka*, red. Z. Adamek i S. Koziara, s. 50–64, Tarnów, s. 50–64.

Kwilecka I., 2003, *Studia nad staropolskimi przekładami Biblii*, Poznań.

Malec M., 2003, *Onomastyka w „Rozmyślaniu przemyskim”*, „Polonica” XXII–XXIII, s. 345–390.

Pietkiewicz R., 2002, *Pismo Święte w języku polskim w latach 1518–1638. Sytuacja wyznaniowa w Polsce a rozwój edytorstwa biblijnego*, Wrocław. (PDF dostępny w sieci: dostęp z dnia 2.05.2013).

Winiarska-Górska I., 2009, *Szesnastowiecznych tłumaczy Biblii dialog z tradycją*, „Poradnik Językowy”, z. 5, s. 51–81.

Winiarska I., 2004, *Słownictwo religijne polskiego kalwinizmu*, Warszawa.

Zarębski R., 2005, *Słownik nazw osobowych w polskich przekładach Nowego Testamentu*, Łódź.

Zarębski R., 2006, *Nazwy osobowe w polskich przekładach Nowego Testamentu*, 2006.

Przykładowe wykazy abrewiacji z *Nowego Testamentu* 1556, 1577

1556

Mt 1:6	2. Regum. 12.	Mt 9:18	Marci. 5. Lucae. 8.	Mt 13:56	Marci. 6. Lucae. 10. Ioan. 6.
Mt 1:7	3. Regum. 11. 3. Regum. 14. 3. Regum. 15.	Mt 9:32	Infra. 12. Marci. 3. Lucae. 11.	Mt 13:57	Marci. 6. Lucae. 4. Ioan. 4.
Mt 1:8	2. Paralip. 17 3. Regum. 22. 2. Parali. 26.	Mt 9:36	Marci. 6. Lucae. 10.	Mt 14:1	Marci. 4. Lucae. 9.
Mt 1:9	4. Regum. 15. 4. Regum. 16.	Mt 10:1	Marci. 3. Lucae. 6.	Mt 14:3	Marci. 6. Lucae. 3.
Mt 1:10	4. Regum. 20. 4. Regum. 21. 4. Regum. 21.	Mt 10:6	Lucae. 10. Marci. 3.	Mt 14:15	Marci. 6. Lucae. 9. Ioan. 6.
Mt 2:6	Micheae. 5. Ioan. 7.	Mt 10:9	Marci. 6. Lucae. 9.	Mt 14:22	Marci. 6. Lucae. 5. Ioan. 5.
Mt 3:1	Marci. 1. Lucae. 3. Ioan. 1.	Mt 10:32	Marci. 8. Lucae. 13.	Mt 14:34	Marci. 6. Lucae. 5.
Mt 3:4	Marci. 1. Lucae. 3.	Mt 10:35	Micheae. 7. Lucae. 9. 14. Nizej. 16.	Mt 15:1	Marci. 7.
Mt 3:10	Matth. 7. Lucae. 2.	Mt 10:40	Marci. 9.	Mt 15:4	Exodi. 20. Deute. 5. Marci. 7.
Mt 3:13	Matth. 14. Marci. 1. Lucae. 3.	Mt 10:42	Marci. 9.	Mt 15:6	máthki
Mt 4:1	Marci 1. Lucae. 4.	Mt 11:10	Mala. 3. Marci. 1. Lucae. 7.	Mt 15:16	Marci. 7.
Mt 4:6	Psalmo. 90.	Mt 11:14	Malach. 4.	Mt 15:27	Marci. 7.
Mt 4:17	Marci. 1. Lucae. 4. Ioan. 4.	Mt 12:1	Marci. 2. Lucae. 6.	Mt 15:29	Mar. 7.
Mt 4:18	Lucae. 5. Marci. 1.	Mt 12:3	.Regum 21	Mt 15:31	Marci. 8.
Mt 5:13	Marci. 9. Lucae. 14.	Mt 12:5	Numeri. 28.	Mt 16:1	Marci. 8. Ioannis. 6.
Mt 5:29	Marci.9.	Mt 12:7	Ozeae. 6. Marci. 3. Lucae. 6.	Mt 16:4	Ione. 2. Marci. 8.
Mt 5:32	Marci. 10. Lucae. 16.	Mt 12:10	Marci 2. Lucae. 6.	Mt 16:6	Marci. 8. Lucae. 12.
Mt 7:1	Lucae. 6. Roma. 14. 1. Corint. 4. Iaco. 4.	Mt 12:22	Lucae. 11. Marci. 3.	Mt 16:12	Marci. 8. Lucae. 9.
Mt 7:2	Marci. 4.	Mt 12:30	Lucae. 12. Marci. 3.	Mt 16:19	Marci. 8. Lucae. 9.
Mt 7:23	Psalmo. 6. Lucae. 13. Nizej. 25.	Mt 12:38	Marci. 8. Lucae. 11. Deute, 32.	Mt 16:21	Marci. 8.
Mt 8:2	Marce. 1. Lucae. 5.	Mt 12:42	3. Regum. 10.	Mt 16:25	Marci. 8. Lucae. 9.
Mt 8:11	Malach. 2.	Mt 12:46	Marci. 3. Lucae. 8.	Mt 16:27	Marci. 9. Lucae. 9.
Mt 8:14	Marci. 1. Lucae. 4.	Mt 13:1	Marci. 4. Lucae. 8.	Mt 17:2	Mar. 9. Lucae. .9.
Mt 8:23	Marci. 4. Lucae. 8.	Mt 13:10	Marci. 4. Lucae. 8.	Mt 17:10	Marci. 9.
Mt 8:28	Marce. 5. Lucae. 8.	Mt 13:14	Izaiae. 6. Marci. 4. Lucae. 8. Joan. 11. Actu. 28	Mt 17:14	Mar. 9. Lucae. 9.
Mt 8:34	Marci. 5. Lucae. 8.	Mt 13:18	Marci. 4. Lucae. 8.	Mt 17:20	Matth. 9. Lucae. 9.
Mt 9:1	Marci. 2. Lucae. 5.	Mt 13:25	Marci. 4.	Mt 18:2	Marci. 9. Lucae. 9.
Mt 9:6	Marci. 2. Lucae. 5.	Mt 13:31	Marci. 4. Lucae. 13.	Mt 18:7	Marci. 9.
Mt 9:15	Marci. 2. Lucae. 5.	Mt 13:35	Psalmo. 77.	Mt 18:34	Marci. 11.
		Mt 13:53	Marci. 6. Lucae. 4. Ioan. 6.	Mt 19:1	Marci. 10.

Mt 19:4 Gene. 1. Marci. 10.
 Mt 19:13 Marc.. 10. Lucae. 18.
 Mt 19:19 Marci. 10. Lucae. 18.
 Mt 19:24 Marci. 10. Lucae. 18.
 Mt 19:30 Marci. 10. Lucae. 13.
 Mt 20:14 Marci. 10. Lucae. 13.
 Mt 20:17 Marci. 10. Lucae. 18.
 Mt 20:20 Marci. 10.
 Mt 20:24 Marci. 10. Lucae. 22.
 Mt 20:29 Marci. 10. Lucae. 18.
 Mt 21:1 Marci. 11. Lucae. 19. Ioan. 12.
 Mt 21:6 Ioan. 12. Marci. 11. Lucae. 19.
 Mt 21:8 Marci. 11. Lucae. 19. Ioan. 12.
 Mt 21:12 Marci. 11. Lucae. 19. Ioan. 2.
 Mt 21:16 Psalm. 8.
 Mt 21:18 Marci. 11. Lucae. 19.
 Mt 21:19 Marci. 11. Lucae. 17.
 Mt 21:21 Marci 11. Iacobi. 1. Lucae. 20.
 Mt 21:23 Marci. 11. Lucae. 20. Ioannis. 15.
 Mt 21:33 Marci. 12. Lucae. 20. Isaiae. 5. Ieremiae. 2.
 Mt 22:15 Marci. 12. Lucae. 20.
 Mt 22:21 Romano. 3. Marci. 12. Lucae. 20.
 Mt 22:24 Deutero. 25. Marci. 12.
 Mt 22:32 Exodi. 3. Marci. 12.
 Mt 22:36 Marci. 12. Lucae. 20.
 Mt 22:41 Marci. 12. Lucae. 20. Iacobi. 2.
 Mt 22:44 Psal. 109. Mar. 12. Lucae. 20.
 Mt 23:5 Marci. 12. Lucae. 11.
 Mt 23:13 Marci. 12. Lucae. 20.
 Mt 24:1 Marci. 13. Lucae. 19. 21.
 Mt 24:4 Marci. 13. Lucae. 21. Ephe. 5. Colos. 2.
 Mt 24:9 Marci. 13. Lucae. 21. Ioan. 15. 16.
 Mt 24:12 Romano. 13. Marci. 13.

Mt 24:16 Marci. 13. Lucae. 21. Daniel. 9.
 Mt 24:19 Izaiae. 23. Marci. 13.
 Mt 24:29 Ezech. 32. Isaiae. 13. Ioel. 3. Marci. 13.
 Mt 24:42 Marci. 13.
 Mt 25:13 Marc.. 13. Lucae. 19.
 Mt 25:29 wyższej 13 Mar. 4. Lucae. 8. 19
 Mt 26:3 Marci. 14. Lucae. 22. Ioan. 12.
 Mt 26:6 Marci. 14. Ioan. 12. Lucae. 7.
 Mt 26:14 Zacha. 11. Marci. 14. Lucae. 2.
 Mt 26:17 Marci. 14. Lucae. 22. Ioan.. 31
 Mt 26:28 Marci. 4. Lucae. 20. Ioan. 6. 1. Chorin. 11.
 Mt 26:31 Marci. 14. Zach. 13. Ioan. 16. Marci. 14.
 Mt 26:35 Marci. 14. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mt 26:37 Marci. 14.
 Mt 26:39 Marci. 14. Lucae. 22.
 Mt 26:45 Marci. 14.
 Mt 26:47 Marci. 14. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mt 26:50 Marci. 14. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mt 26:55 Marci. 14. Lucae. 22.
 Mt 26:57 Isaiae. 53. Threno. 4. Marci. 14. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mt 26:61 Ioan. 2. Marci. 14.
 Mt 26:67 Isaiae. 50. Marci. 14. Ioan. 18. Lucae. 21.
 Mt 27:1 Marci. 15. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mt 27:11 Marci. 15. Ioan. 12 t Lucae. 13. Ioan. 18.
 Mt 27:15 Marci. 15. Lucae. 23. Ioan. 18.
 Mt 27:22 Marci. 15. Lucae. 23. Ioan. 18. Actu. 3.
 Mt 27:26 Marci. 15.
 Mt 27:29 Ioan. 19. Marci. 15.
 Mt 27:34 Ioan. 19. Marci. 15. Lucae. 23.
 Mt 27:42 Marci. 15. Lucae. 23.
 Mt 27:46 Marci. 15. Psal. 2.
 Mt 27:48 Marci. 15. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mt 27:50 Marci. 15. Lucae. 23.

Mt 27:54 Marci. 15. Lucae. 23.
 Mt 27:57 Marci. 15. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mt 27:62 Parasceue zwali żydowie słowem greckim dzień on
 ktorego gotowali rzeczy potrzebne na święto.
 Mt 27:62 Parasceue zwali żydowie słowem greckim dzień on
 ktorego gotowali rzeczy potrzebne na święto.
 Mt 27:65 Marci. 15.
 Mt 28:1 Marci. 16. Lucae. 24. Ioan. 20.
 Mt 28:6 Marci. 16. Lucae. 24.
 Mt 28:8 Marci. 16. Lucae. 24.
 Mt 28:19 Marci. 16.
 Mk 1:2 Matthei. 8. Lucae. 3. Malach. 5.
 Mk 1:3 Isaiae. 4. Ioan. 3. Matthei. 3.
 Mk 1:4 Lucae. 3. Ioan. 3. Matth. 3.
 Mk 1:7 Ioan. 1. Matthei. 3. Lucae. 3.
 Mk 1:8 Ioan. 1. Matth. 3. Actu. 19.
 Mk 1:12 Math. 4. Lucae. 4. Isaiae. 42.
 Mk 1:13 Matth. 3. Lucae. 3. 2. Petri. 1.
 Mk 1:14 Matth. 4. Lucae. 4. Ioan. 4.
 Mk 1:16 Matth. 4. Lucae. 5.
 Mk 1:18 Matth. 4. Lucae. 5.
 Mk 1:21 Lucae. 4. Matth. 7.
 Mk 1:22 Matth. 7. Lucae. 2. Lucae. 4.
 Mk 1:29 Matth. 8. Lucae. 4.
 Mk 1:40 Matth. 8. Lucae. 5.
 Mk 1:43 Matth. 8. Lucae. 5.
 Mk 2:3 Matth. 9. Lucae. 5. Ioan. 5.
 Mk 2:9 Matth. 9. Lucae. 5.
 Mk 2:11 Matth. 9. Lucae. 5. Ioan. 5.
 Mk 2:13 Matth. 9. Lucae. 5.
 Mk 2:15 Matth. 9. Lucae. 5.
 Mk 2:16 Matth. 9. Lucae. 5.
 Mk 2:17 1. Timoth. 1.

Mk 2:19 Matth. 9. Lucae. 5.
 Mk 2:23 Matth. 12. Lucae. 6.
 Mk 2:25 Matth. 12. Lucae. 6. I. Regum. 21.
 Mk 2:28 Matth. 12. Lucae. 6.
 Mk 3:1 Matth. 12. Lucae. 13. 14.
 Mk 3:4 Matth. 12. Lucae. 6. 14.
 Mk 3:6 Matth. 12. Ioan. 10.
 Mk 3:7 Matthei. 4. Lucae. 4. Ioan. 9.
 Mk 3:13 Matth. 10. Lucae. 6.
 Mk 3:15 Matth. 10. Lucae. 6. Actu. 1.
 Mk 3:22 Matth. 12. Lucae. 11.
 Mk 3:23 Matth. 12. Lucae. 11.
 Mk 3:28 Matth. 12. Lucae. 11.
 Mk 3:31 Matth.. 12. Lucae. 8.
 Mk 4:3 Matth. 13. Lucae. 8.
 Mk 4:11 Matth. 13. Lucae. 8. Ioan. 12.
 Mk 4:14 Matth. 13. Lucae. 8.
 Mk 4:21 Matth. 5. Lucae. 8. et 11.
 Mk 4:22 Matth. 10. Lucae. 8.
 Mk 4:24 Matth. 7. Lucae. 6.
 Mk 4:25 Matth. 13. 25. Lucae. 8. 16.
 Mk 4:31 Matth. 13. Lucae. 13.
 Mk 4:33 Matth. 13.
 Mk 4:37 Matth. 8. Lucae. 8.
 Mk 4:39 Matth. 8.
 Mk 4:41 Matth. 8. Lucae. 8.
 Mk 5:1 Matth. 8.
 Mk 5:11 Matth. 8. Lucae. 8.
 Mk 5:13 Matth. 8. Lucae. 8.
 Mk 5:21 Matth. 9. Lucae. 8. Ioan. 4.
 Mk 5:25 Matth. 9. Lucae. 8.
 Mk 5:34 Matth. 9. Lucae. 7. 18.
 Mk 5:39 Matth. 9.

Mk 5:41 Matth. 9.
 Mk 5:43 Matth. 9.
 Mk 6:2 Matth. 13. Lucae. 4. Ioan. 4.
 Mk 6:3 Matth. 13. Ioan. 6.
 Mk 6:4 Matth. 13. Lucae. 4. Ioan. 4.
 Mk 6:10 Matth. 10. Lucae. 10.
 Mk 6:11 Matth. 10. Lucae. 9.
 Mk 6:13 Iaco. 5. Matth. 14. Lucae. 9.
 Mk 6:16 Matth. 14. Lucae. 9.
 Mk 6:18 Matth. 14. Lucae. 3.
 Mk 6:20 Matth. 14.
 Mk 6:22 2. Regum. 19 Hester. 5.
 Mk 6:28 Matth. 14.
 Mk 6:34 Matth. 9. 15. Infra. 8.
 Mk 6:37 Matth. 14. Lucae. 9.
 Mk 6:38 Matth. 14. Lucae. 9. Ioan. 6.
 Mk 6:41 Matth. 14. Lucae. 9. Ioan. 6.
 Mk 6:48 Matth. 14. Lucae. 6. Ioan. 6.
 Mk 6:49 Matthe. 14.
 Mk 6:51 Matth. 14.
 Mk 6:56 Matth. 14.
 Mk 7:5 Matth. 15.
 Mk 7:6 Isaiae. 29. Matth. 15.
 Mk 7:17 Matth. 15.
 Mk 7:25 Matth. 15.
 Mk 7:27 Matth. 15.
 Mk 7:36 Mat. 9. 12. 17.
 Mk 8:2 Matth. 15.
 Mk 8:10 Matth. 16. Lucae. 12.
 Mk 8:12 Matth. 12. Lucae. 11.
 Mk 8:15 Matth. 16. Lucae. 12.
 Mk 8:22 Matth. 20.
 Mk 8:27 Matth. 16. Lucae. 9.

Mk 8:29 Matth. 16.
 Mk 8:31 Matth. 16.
 Mk 8:33 Matth. 16.
 Mk 8:34 Matth. 10. 16. Lucae. 14. 9. Gal. 2.
 Mk 8:35 Matth. 16. Lucae. 17. Ioan. 12.
 Mk 8:37 Matth. 10. Lucae. 9.
 Mk 9:1 Matth. 16. Lucae. 9.
 Mk 9:1 Matth. 17. Lucae. 9.
 Mk 9:7 Matth. 9. 12. Mar. 7.
 Mk 9:11 Isaiae. 53. Mala. 4.
 Mk 9:16 Matth. 17. Lucae. 9.
 Mk 9:18 Matth. 17. Lucae. 9.
 Mk 9:28 Matth. 17.
 Mk 9:30 Matth. 17. Lucae. 9. Supra. 8. Infra. 10.
 Mk 9:34 Matth. 18. Lucae. 22. Matth. 20.
 Mk 9:35 Matth. 18. Lucae. 9.
 Mk 9:39 1. Chor. 1. Matth. 10.
 Mk 9:45 Matth. 18.
 Mk 9:47 Matth. 5. Lucae. 4.
 Mk 10:1 Matth. 16.
 Mk 10:4 Deute. 24. Matth. 5. 19.
 Mk 10:6 Gene. 1. Matth. 19.
 Mk 10:11 Matth. 5. 19. Lucae. 19.
 Mk 10:13 Matth. 19. Lucae. 18.
 Mk 10:17 Matth. 19. Lucae. 18.
 Mk 10:19 Exodi. 20. Roma. 8. Gal. 4. Eccle. 3.
 Mk 10:21 Matth. 19. Lucae. 12. 18.
 Mk 10:22 Matth. 6. Lucae. 12. 2. Chorin. 7.
 Mk 10:25 Matth. 19. Lucae. 18.
 Mk 10:28 Matth. 19. Lucae. 1. 18.
 Mk 10:29 Deutero. 33. Matth. 19. Lucae. 18.
 Mk 10:31 Matth. 19. Lucae. 13.
 Mk 10:32 Matth. 16. 17. 20. Lucae. 18.

Mk 10:35 Matth. 20.
 Mk 10:41 Matth. 20. Lucae. 22.
 Mk 10:46 Matth. 20. Lucae. 18.
 Mk 10:52 Matth. 20.
 Mk 11:1 Matth. 21. Lucae. 19. Ioan. 12. 6.
 Mk 11:3 Matth. 21. Lucae. 19.
 Mk 11:8 Matth. 21. Lucae. 19. Ioan. 12. 6.
 Mk 11:11 Matth. 21.
 Mk 11:13 Matth. 21. Lucae. 13.
 Mk 11:15 Matth. 21. Lucae. 19. Ioan. 2.
 Mk 11:17 Isaiae. 56. Ieremi. 7. Matth. 21. Lucae. 16. Ioan. 7.
 Mk 11:20 Matth. 21. Lucae. 13.
 Mk 11:22 Matth. 17. 21. Lucae. 17.
 Mk 11:23 Matth. 21. Ioan. 15.
 Mk 11:24 Matth. 6.
 Mk 11:28 Matth. 21. Lucae. 20.
 Mk 12:1 Matth. 21. Lucae. 20. Isaiae. 5.
 Mk 12:5 Matth. 23. Hebre. 1.
 Mk 12:7 Genesis. 37. Matth. 21.
 Mk 12:10 Matth. 21. Lucae. 20.
 Mk 12:11 Actuum. 4. 1. Petri. 2. Matthei. 21. Lucae. 19. 20. Ioan. 7.
 Mk 12:13 Matth. 22. Lucae. 20.
 Mk 12:14 Matth. 22.
 Mk 12:17 Matth. 22. Roma. 13.
 Mk 12:18 Matth. 22. Lucae. 20.
 Mk 12:20 Matth. 22. Lucae. 20.
 Mk 12:26 Exodi. 3. Matth. 22.
 Mk 12:28 Matth. 22. Lucae. 10.
 Mk 12:30 Deute. 6. Matth. 52. Lucae. 10.
 Mk 12:32 Leuiti. 19. Matth. 22. Iaco. 2. 1. Cho. 8. Ephes. 4.
 Mk 12:34 Matth. 22. Lucae. 20.
 Mk 12:35 Matth. 22. Lucae. 20. Psal. 109.

Mk 12:38 Matth. 23. Lucae. 11. 14.
 Mk 13:1 Matth. 24. Lucae. 19. 21.
 Mk 13:5 Matth. 7. 24. Lucae. 21. 1. Chor. 3. Eph. 5. Lucae. 21.
 Mk 13:9 Matth. 10. Ioan. 6.
 Mk 13:10 Matth. 10. Lucae. 12.
 Mk 13:13 Matth. 10. 14. Iohel. 2.
 Mk 13:16 Matth. 24. Lucae. 21.
 Mk 13:17 Matth. 24.
 Mk 13:18 Matth. 24. Lucae. 21.
 Mk 13:19 Matth. 24.
 Mk 13:20 Matth. 24.
 Mk 13:22 Lucae. 17. Matth. 24.
 Mk 13:24 Iohel. 3. Matth. 24. Lucae. 21. Dan. 7.
 Mk 13:25 Matth. 24. Lucae. 21.
 Mk 13:26 Matth. 24. Lucae. 21.
 Mk 13:27 Dan. 7. Matth. 24. Lucae. 21.
 Mk 13:32 Matth. 24. Lucae. 16. 21.
 Mk 13:34 Matth. 25. Lucae. 19.
 Mk 13:35 Matth. 24. Lucae. 12.
 Mk 14:1 Matth. 26. Lucae. 22. Ioan. 12.
 Mk 14:2 Matth. 26.
 Mk 14:4 Matth. 6.
 Mk 14:8 Matth. 26. Lucae. 7. Ioan. 12.
 Mk 14:10 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:13 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:17 Matth. 26. Ioan. 13.
 Mk 14:21 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:22 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:25 Matth. 26.
 Mk 14:26 Matth. 26. Ioan. 18.
 Mk 14:27 Zachar. 13. Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:30 Matth. 26.
 Mk 14:31 Matth. 26.

Mk 14:33 Matth. 26.
 Mk 14:34 Matth. 26. Ioan. 12. Lucae. 22.
 Mk 14:43 Matth. 26. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mk 14:44 Matth. 26.
 Mk 14:47 Matth. 26. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mk 14:50 Matth. 26.
 Mk 14:53 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:57 Matth. 26.
 Mk 14:61 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 14:64 Matth. 26. Lucae. 22. Ioan. 19.
 Mk 14:68 Matth. 26. Lucae. 22. Ioan. 18.
 Mk 14:72 Matth. 26. Lucae. 22.
 Mk 15:2 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 18.
 Mk 15:8 Matth. 27. Ioan. 18.
 Mk 15:10 Matth. 27. Lucae. 22. Ioan. 18. Act. 3.
 Mk 15:19 Matth. 2.
 Mk 15:20 Matth. 27. Lucae. 23.
 Mk 15:21 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mk 15:25 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mk 15:28 Matth. 7.
 Mk 15:29 Matth. 27.
 Mk 15:30 Sap. 2. Matth. 27. Lucae. 23.
 Mk 15:32 Matth. 26. Matthei. 27. Lucae. 23.
 Mk 15:34 Matth. 27.
 Mk 15:36 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mk 15:38 Matth. 27. Lucae. 23.
 Mk 15:39 Matth. 27.
 Mk 15:42 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mk 15:45 Matth. 27. Lucae. 23. Ioan. 19.
 Mk 15:47 Matth. 27.
 Mk 16:1 Matth. 28. Lucae. 24. Ioan. 20.
 Mk 16:5 Matth. 28. Lucae. 24.
 Mk 16:8 Matth. 28. Lucae. 24.

Mk 16:15 Matth. 10. Lucae. 10.
 Lk 1:11 Actuum. 12.
 Lk 1:15 Malach. 4. Matth. 12.
 Lk 1:20 Iudicum. 13. Psal. 131. Malach. 3. Malach. 4.
 Lk 1:28 Iudith. 13. Iudicum. 6.
 Lk 1:31 Isaiae. 7. Infra. 2. Matth. 1. Dani. 7. Mich. 4.
 Lk 1:35 Matth. 1.
 Lk 1:42 Iudicum. 5.
 Lk 1:51 Isaiae. 51. Psalmo. 32.
 Lk 1:66 Iere. 1. Actuum. 11.
 Lk 1:70 Ps. 71. 31. Ierem. 23. 20.
 Lk 1:72 Ierem. 31. Gen. 22. Heb. 6.
 Lk 1:75 Matth. 11.
 Lk 1:76 Malach. 9. Zacha. 3.
 Lk 2:7 Matth. 2.
 Lk 2:21 Ierem. 4. Leuit. 12
 Lk 2:24 Leui. 5. 12. Num. 8.
 Lk 2:35 Isa. 8. Zachar. 14. Zoffon. 1. Rom. 9. 1. Petr. 2.
 Lk 2:47 Matth. 7. Mar. 1.
 Lk 3:3 Matth. 3. Mar. 1. Ioan. 3.
 Lk 3:4 Isa. 40. Matth. 3. Mar. 1. Ioan. 1.
 Lk 3:7 Matth. 3.
 Lk 3:9 Matth. 3. 7.
 Lk 3:15 Matth. 3. Mar. 1. Ioan. 1.
 Lk 3:16 Matth. 3.
 Lk 3:19 Matth. 14. Mar. 6.
 Lk 3:21 Matth. 3. Mar. 1. Ioan. 1.
 Lk 3:22 Matth. 3. Mar. 1. Ioan. 1. Isaie. 42.
 Lk 4:1 Matth. 4. Mar. 1. Exo. 34.
 Lk 4:10 Psa. 90. Math. 4.
 Lk 4:13 Deut. 6. Matth. 4.
 Lk 4:14 Matth. 4. Mar. 1.
 Lk 4:17 Matth. 13. Mar. 6. Ioan. 4. Isa. 61.

Lk 4:20 Matth. 13. Mar. 6. Ioan. 4.
 Lk 4:21 Matth. 13. Mar. 6. Ioan. 4.
 Lk 4:26 Matth. 13. Marci. 6. Ioan. 4. 3. Regum. 17.
 Lk 4:27 Jaco. 5. 4. Regum. 5.
 Lk 4:31 Math. 4.
 Lk 4:32 Matth. 7. Marci. 1.
 Lk 4:38 Matth. 8. Mar. 1.
 Lk 4:40 Mar. 13.
 Lk 4:43 Mar. 13.
 Lk 5:11 Matth. 4. Mar. 1.
 Lk 5:12 Matth. 8. Mar. 6.
 Lk 5:15 Mitth. 4. Mar. 3.
 Lk 5:18 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:19 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:20 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:21 Matth. 9. Mar. 2. Infra. 7.
 Lk 5:24 Matth. 9. Mar. 2. Ioan. 5.
 Lk 5:27 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:30 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:33 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 5:36 Matth. 9. Mar. 2.
 Lk 6:1 Matth. 12. Mar. 2. Leu. 23.
 Lk 6:3 1. Reg. 21. Matth. 12. Mar. 2.
 Lk 6:6 Matth. 12. Mar. 3. Infra. 14.
 Lk 6:10 Matth. 12. Mar. 3.
 Lk 6:11 Matth. 10.
 Lk 6:13 Matth. 13. Act. 1.
 Lk 6:18 Matth. 4. Mar. 3. Ioan. 6.
 Lk 6:22 Isa. 61. Matth. 5. Iaco. 4.
 Lk 6:26 Matth. 15.
 Lk 6:29 Matth. 5. 1. Cho. 6.
 Lk 6:30 Matth. 7. Thobiae. 4.
 Lk 6:37 Matth. 7. Marci. 4.

Lk 6:38 Matth. 15.
 Lk 6:39 Matth. 10. Ioan. 13. 15. Matth. 7.
 Lk 6:43 Matth. 12.
 Lk 6:47 Matth. 7. Rom. 2. Iacob. 1.
 Lk 7:1 Matth. 3. Ioan. 4.
 Lk 7:9 Matth. 8.
 Lk 7:20 Matth. 11.
 Lk 7:22 Matth. 11.
 Lk 7:27 Malach. 3. Matth. 11. Mar. 1.
 Lk 7:31 Matth. 11.
 Lk 7:38 Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 12.
 Lk 7:47 Mar. 2.
 Lk 7:50 Matth. 9. Mar. 5. Infra. 18.
 Lk 8:2 Mar. 16
 Lk 8:4 Matth. 13. Mar. 4.
 Lk 8:5 Matth. 13. Mar. 4.
 Lk 8:10 Isa. 6. Act. 18. Matth. 13. Mar. 4. Ioan. 12. Ast. 18.
 Rom. 11.
 Lk 8:16 Matth. 4. Mar. 4.
 Lk 8:17 Matth. 10. Mar. 4.
 Lk 8:18 Matth. 13. 25. Mar. 4. Infra. 19.
 Lk 8:19 Matth. 12. Mar. 3.
 Lk 8:22 Matth. 8. Mar. 4.
 Lk 8:27 Math. 8. Marci. 5.
 Lk 8:40 Matth. 9. Mar. 5. Ioan. 4.
 Lk 8:42 Matth. 9. Mar. 5.
 Lk 8:47 Matt. 9. Mar. 5.
 Lk 8:55 Matth. 9. Marci. 5.
 Lk 9:1 Matth. 10. Mar. 6.
 Lk 9:4 Matth. 10. Mar. 6.
 Lk 9:7 Matt. 14. Mar. 6.
 Lk 9:10 Matth. 14. Mar. 6.
 Lk 9:13 Matth. 14. Mar. 6. Ioan. 6.

Łk 9:18 Matth. 16. Mar. 8.
 Łk 9:22 Matth. 16, 17. Mar. 8.
 Łk 9:23 Matth. 10. Mar. 8. Ioan. 12.
 Łk 9:27 Matth. 16. Marci. 9.
 Łk 9:28 Matth 17. Mar. 9.
 Łk 9:41 Matth. 17. Mar. 9.
 Łk 9:44 Matth 17. Mar. 9.
 Łk 9:46 Matth 18. Mar. 9.
 Łk 9:49 Mar. 9.
 Łk 9:56 Matth 18.
 Łk 9:58 Matth 8.
 Łk 10:2 Matth. 9.
 Łk 10:3 Matth. 10.
 Łk 10:4 Mar. 6. 4. Reg. 4.
 Łk 10:7 Deut. 24. 2. Thim. 5. Matth.10.
 Łk 10:16 Matth. 10. Ioan. 13.
 Łk 10:21 Math. 11.
 Łk 10:22 Matth. 11. 18
 Łk 10:25 Matth. 22. Mar. 12.
 Łk 10:27 Deut. 6. Leuit. 19. Rom. 13. Jacob. 2.
 Łk 11:2 Matth. 6. Rom. 8.
 Łk 11:9 Matth. 7. 21. Mar. 11. Ioan. 14. Iaco. I
 Łk 11:11 Matth. 7.
 Łk 11:13 Matth. 9. Mar.3.
 Łk 11:14 Matth. 9. Mar. 3.
 Łk 11:15 Matth. 12. Mar. 3.
 Łk 11:23 Matth. 12.
 Łk 11:26 Matth. 12.
 Łk 11:29 Matth. 12. Mar. 3.
 Łk 11:33 Matth. 5. Mar. 4. Matth. 6.
 Łk 11:38 Matth. 23.
 Łk 11:43 Matth. 23. Infra. 20.
 Łk 11:47 Matth. 23.

Łk 11:52 Matth. 23.
 Łk 12:1 Matth.160 Mar.3. Matth.10. Mar.4.12.
 Łk 12:5 Matth.10.
 Łk 12:8 Matth. 10. Mar. 8.
 Łk 12:9 Thimo. 2.2. Matth.12. Mar. 3.
 Łk 12:11 Matt. 10. Mar. 13.
 Łk 12:22 Matth. 6. Rom. 12. Petri. 5.
 Łk 12:27 Matth. 6.
 Łk 12:31 Matth. 6.
 Łk 12:32 Ewánjelija o jednym świętym wyznawcy
 Łk 12:33 Matth. 19. Matth. 10.
 Łk 12:36 Matth. 24.
 Łk 12:38 Matth. 24. Mar. 13.
 Łk 12:40 Matth. 24.
 Łk 12:41 Matth. 24.
 Łk 12:50 Matth. 10.
 Łk 12:54 Matth. 16 Mar. 8.
 Łk 12:57 Matth. 5. 18.
 Łk 13:4 Ezech. 18. Eccl. 13. Act 3. Matth. 22. Mar. 11.
 Łk 13:10 Matth. 12. Mar. 3.
 Łk 13:15 Matth. 12. Mar. 2.
 Łk 13:19 Matth. 13. Mar. 4.
 Łk 13:21 Matth. 13.
 Łk 13:24 Matth 7. Matth. 7. 25.
 Łk 13:28 Psal 6 Matth. 7. 25.
 Łk 13:30 Matth. 19. 20. Mar. 10.
 Łk 13:33 Matth. 23.
 Łk 14:4 Matth. 12. Mar. 3.
 Łk 14:11 Matth. 23. Iacob. 4. Infra. 18.
 Łk 14:15 Matth. 22. Apoca. 19.
 Łk 14:25 Matth. 10. 16 Mat. 8.
 Łk 14:33 Matth. 10
 Łk 14:34 Matth. 5. Mar. 9.

Łk 15:4 Matth. 9. Mar. 2. Matth. 18.
 Łk 16:13 Matth. 6.
 Łk 16:14 Matth. 23.
 Łk 16:16 Matth. 11.
 Łk 16:17 Math. 5. Marci. 13.
 Łk 16:18 Math. 5. 19. Marci. 10. 1. Chorin. 7.
 Łk 17:1 Matth. 18. Marci. 9.
 Łk 17:3 Matth. 18. Leuit. 19. Ecclesia. 19.
 Łk 17:5 Math. 17.
 Łk 17:23 Math. 24. Marci. 13.
 Łk 17:25 Math. 24. Gene. 7.
 Łk 17:28 Math. 24. 1. Petri. 3. Gene. 19.
 Łk 17:32 Gene. 19. Math. 16. Ioan. 12. Marc. 8.
 Łk 17:33 Math. 24.
 Łk 17:35 Math. 24.
 Łk 18:15 Math. 23.
 Łk 18:16 Math. 19. Marci. 10.
 Łk 18:19 Math. 19. Marci. 10.
 Łk 18:24 Math. 19. Marci. 10.
 Łk 18:28 Math. 19. Marci. 10.
 Łk 18:31 Math. 20. Marci. 10.
 Łk 18:35 Math. 20. Marci. 10.
 Łk 19:9 Math. 18.
 Łk 19:12 Math. 25. Marci. 13.
 Łk 19:17 Math. 56.
 Łk 19:24 Math. 13. 25. Marci. 4. Supra. 8.
 Łk 19:29 Math. 21. Marci. 11. Ioan. 12.
 Łk 19:37 Psal. 117. Math. 23. Abacuc. 2.
 Łk 19:43 Math.24. Marci. 13. Infra. 21.
 Łk 19:45 Math. 21. Marci. 11.
 Łk 19:46 Ioan. 2. Isaie. 56. Ieremie. 7. Ioan. 7.
 Łk 19:47 Matth. 21. Mar. 12. Ioan. 7. et 8.
 Łk 20:9 Math. 21. Marci. 12. Isaie.5. Iere. 2.

Łk 20:14 Gene. 37. Math. 21. Marci. 12.
 Łk 20:17 Psal. 117. Actuū. 4. 1. Petri. 2. Roma. 2. Isaie. 28.
 Łk 20:20 Matth. 22. Marci. 12.
 Łk 20:25 Roma. 13. Matth. 22. Marci. 12.
 Łk 20:27 Deutro. 25. Matth. 22. Marci. 12.
 Łk 20:35 Matth. 22. Marci. 12.
 Łk 20:46 Matth. 23. Marci. 12.
 Łk 21:1 Marci. 12.
 Łk 21:5 Matth. 24. Marci. 13. Supra. 19.
 Łk 21:8 Ephes. 5. 2. Chorin. 3. Colos. 2. Math. 24. Marci. 13.
 Łk 21:20 Matth. 24. Marci. 13. Daniel. 9.
 Łk 21:25 Matth. 24. Marci. 13. Isaie. 13. Ezechiel. 32. Iohel. 2.
 Łk 21:27 Matth. 24., 26. Marci. 13. Isaie. 3. Roma. 8.
 Łk 21:32 Roma. 13. Thesal. 5. Apocal. 8.
 Łk 21:36 Supra. 18. Collo. 1. 2. Thesa. 1. Actuu(m). 12.
 Łk 22:1 Matth. 26. Marci. 14.
 Łk 22:3 Matthe. 26. Marci. 12. Ioan. 13.
 Łk 22:7 Matthei. 26. Marci. 14.
 Łk 22:14 Matth. 26. Marci. 14. 1. Chor. 11.
 Łk 22:19 Matth. 26. Mar. 14. Heb. 9. 3.
 Łk 22:22 Ps. 40. Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 13.
 Łk 22:25 Matth. 20. Mar. 10.
 Łk 22:28 Matth. 20. Mar. 10.
 Łk 22:34 Matth. 26. Mar. 14.
 Łk 22:37 Isa. 53. Matth. 26. Mar. 15.
 Łk 22:38 Matth. 26. Mar. 15.
 Łk 22:39 Ioan. 18. Mar. 14.
 Łk 22:47 Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 18.
 Łk 22:49 Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 18.
 Łk 22:53 Matth. 26. Mar. 14.
 Łk 22:54 Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 18.
 Łk 22:61 Matth. 26. Mar. 14. Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 18.
 Łk 22:66 Matth. 26. Mar. 14. Ioan. 18.

Łk 23:1 Matth. 27. Mar. 15. Ioan. 18.
 Łk 23:10 Matth. 26. Mar. 14.
 Łk 23:14 Ioan. 18. 19. Actuu(m). 13.
 Łk 23:16 Matth. 27. Marci. 15. Ioan. 18. Actuu(m) 13.
 Łk 23:26 Matth. 27. Marci. 15.
 Łk 23:29 Sup. 21. Sapi. 3. Isa. 54. Gal. 4. Apo. 6. Isa. 2. Oseae.
 10. Apo. 9. Matth. 27. Mar. 15. Ioan. 19.
 Łk 23:34 Matth. 27. Mar. 15. Ioan. 19.
 Łk 23:45 Apo. 6. Matth. 27. Mar. 15. Ioan. 19. Psal. 30.
 Łk 23:50 Matth. 27. Mar. 15. Ioan. 19.
 Łk 24:1 Matth. 28. Marci. 16. Ioan. 20.
 Łk 24:5 Matth. 28. Marci. 16. Ioan. 20.
 Łk 24:6 Matth. 17. Marci. 16. Supra. 9.
 Łk 24:7 Matth. 28. Marci. 16. Ioan. 20.
 Łk 24:46 Actuu(m). 17.
 Łk 24:48 Ioan. 15. Actuu(m). 1.
 Łk 24:49 Isaie. 44. Marci. 16. Actuu(m). 1.
 Jn 1:6 Matth. 3. Marci. 1. Infra. 3.
 Jn 1:13 Matth. 1. Lucae. 2.
 Jn 1:23 Isa. 40. Matth. 3. Mar. 1. Lucae. 3.
 Jn 1:27 Matth. 3. Mar. 1. Lucae. 3. Act. 1. & 19.
 Jn 1:32 Matth. 3. Mar. 1. Lucae. 3.
 Jn 1:42 Petrus. wykłada sie. Skała. Opoka. Kamień.
 Jn 1:45 Gene. 49. Deut. 28. Isa. 40. Ierem. 23. Eze. 34. Dan.
 9.
 Jn 1:51 Matth. 24. 28.
 Jn 2:12 Matth. 4.
 Jn 2:13 Matth. 21. Mar. 11. Lucae. 19.
 Jn 2:18 Matth. 26. 27. Mar. 14.
 Jn 3:14 Ephe. 4. Num. 21. Infra. 12.
 Jn 3:22 Matth. 3. Lucae. 3.
 Jn 3:25 Matth. 4. Mar. 1.
 Jn 3:33 Rom. 3. Infra. 8.

Jn 3:34 Matth. 11. Lucae. 10. 1. Ioan. 4. Isa. 21. Aba. 2.
 Jn 4:1 Matth. 4.
 Jn 4:43 Matth. 13. Mar. 6. Lucae. 4.
 Jn 4:44 Matth. 4. Mar. 1. Lucae. 4.
 Jn 5:8 Matth. 9. Mar. 2. Lucae. 5.
 Jn 5:29 Matth. 25.
 Jn 5:33 Matth. 3. Sup. 1.
 Jn 5:37 Matth. 3. 17.
 Jn 6:2 Matth. 4. Mar. 3. Lucae. 4.
 Jn 6:3 Matth. 14. Mar. 6. Lucae. 9.
 Jn 6:8 Matth. 14. Mar. 6. Lucae. 9.
 Jn 6:12 Matth. 14. Mar. 6. Lucae. 9. 15.
 Jn 6:15 Matth. 14. Mar. 6. Lucae. 6.
 Jn 6:17 Matth. 14. Mar. 6.
 Jn 6:31 Exo. 16. Num. 11. Psal. 77. Sap. 16.
 Jn 6:32 Matth. 16. Mar. 3. 1. Ioan. 3.
 Jn 6:35 Eccle. 24. Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 6:41 Matth. 13. Mar. 6. Lucae. 4.
 Jn 6:60 Matth. 16.
 Jn 6:69 Matth. 16.
 Jn 7:30 Matth. 21. Mar. 12. Lucae. 19. 20. 22.
 Jn 7:39 Matth. 21.
 Jn 7:42 Mich. 5. Matth. 2.
 Jn 8:17 Deut. 17. Matth. 18. Heb. 10. 2. Chor. 13.
 Jn 8:20 Matth. 11. Lucae. 10.
 Jn 8:28 Rom. 3. Sup. 3. 1. Ioan. 3. infra 12.
 Jn 8:34 Rom. 6. 2. Pret. 2.
 Jn 10:14 Isa. 40. Ezech. 14. 17. 2. Chor. 9. Math. 11. Mar. 10.
 Jn 10:16 Matth. 11. 12. Eze. 17.
 Jn 10:38 Matth. 12. Mar. 5.
 Jn 11:2 Matth. 26. Infra. 12.
 Jn 11:27 Rom. 10.
 Jn 11:54 Matth. 12. Mar. 3.

Jn 11:55 Matth. 26. Mar. 12. Lucae. 14.
 Jn 12:2 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 7.
 Jn 12:5 Matth. 21. Mar. 12. Lucae. 19.
 Jn 12:14 Matth. 21. Mar. 11.
 Jn 12:25 Matth. 10. Mar. 8. Lucae. 9.
 Jn 12:26 Matth. 26. Marci. 14.
 Jn 12:34 Supra. 3. Isa. 6. Matth. 13. Mar. 4. Lucae. 8. Act. 28.
 Jn 12:38 Isaiae. 53. Roma. 10. Matth. 13. Mar. 4. Lucae. 8.
 Act. 28.
 Jn 12:48 Mar. 16.
 Jn 13:1 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22. Matth. 11. Lucae. 10.
 Sup. 6.
 Jn 13:16 Matth. 10. Lucae. 6. Infra. 15.
 Jn 13:18 Psal. 40. Matth. 10. Lucae. 10.
 Jn 13:20 Matth. 10. Lucae. 10.
 Jn 13:21 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 13:36 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 14:12 Sup. 5. Infra. 16. Matth. 21. Mar. 11. Infra. 15. 16.
 Jn 14:20 Matth. 10. 18. 25. Lucae. 10.
 Jn 15:5 1. Ioan. 3. Matth. 21. Mar. 11. Sup. 14. Infra. 16.
 Jn 15:20 Matth. 10. Lucae. 6.
 Jn 15:21 Matth. 24. Mar. 13. Lucae. 21.
 Jn 15:22 Matth. 21. Lucae. 10.
 Jn 16:2 Matth. 14. Mar. 13. Lucae. 12.
 Jn 16:14 Matth. 11. Lucae. 10.
 Jn 16:15 Matth. 11. Lucae. 10.
 Jn 16:25 Matth. 21. Mar. 11. Sup. 14. Iaco. 1. 1. Ioan. 1.
 Jn 16:30 Matth. 26. Mar. 14. Zach. 23.
 Jn 18:1 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22. 2. Reg. 15.
 Jn 18:9 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 18:11 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 18:23 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.
 Jn 18:25 Matth. 26. Mar. 14. Lucae. 22.

Jn 18:27 Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 18:31 Matth. 20.
 Jn 18:32 Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 18:40 Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 19:2 Matth. 17. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 19:7 Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 19:16 Matth. 27. Mar. 13. Lucae. 23.
 Jn 19:24 Psa. 22. Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 19:28 Psa. 68. Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 19:36 Exo. 12. Num. 9.
 Jn 19:38 Matth. 27. Mar. 15. Lucae. 23.
 Jn 20:1 Matth. 28. Mar. 16. Lucae. 24.
 Jn 20:21 Matth. 16. 18.

1577

Mt 1:1 Łuk. 3. v 23.
 Mt 1:2 1. Mo. 21. v 2.
 Mt 1:2 1. Mo. 25. v 26.
 Mt 1:2 1. Mo. 29. v 35.
 Mt 1:3 1 Kron 2.v 5.
 Mt 1:3 1. Mo. 39. v 29.
 Mt 1:4 1 Kron 2. v 18.
 Mt 1:4 1. Kron. 2. v 10.
 Mt 1:4 4. Mo. 7. v 12.
 Mt 1:6 1. Sam 16. v 1. I. 17. v 12. 1. Kron. 2. v 15.
 Mt 1:6 2 Sa. 12. v 24.
 Mt 1:7 1. Krol. 11. v 43.
 Mt 1:7 1. Kron. 3. v 10.
 Mt 1:9 2. Kro. 20. v 21.
 Mt 1:11 2. Krol. 23. v 34.
 Mt 1:12 1. Ezdr. 3. v 2. I. 5. v 2. Age. 2. v 1.
 Mt 1:18 Łuk. 1. v 27.
 Mt 1:21 Dzieje. 4. v 12.
 Mt 1:21 Łuk. 1. v 35.
 Mt 1:23 Eza. 7. v 14.
 Mt 2:1 Łuk. 2. v 7.
 Mt 2:6 Mich. 5. v 2. Jan. 7. 42.
 Mt 2:15 Ozce 11. v 1.
 Mt 2:18 Jere. 31. v 15.
 Mt 3:1 Mar. 1. v 4. Łuk. 3. v 3.
 Mt 3:3 Eza. 40. v 3. Mar. 1. v 3. Łuk. 3. v 4. Jan. 1. v 23.
 Mt 3:4 Mar. 1. v 5. Łuk. 3. v 7.
 Mt 3:5 Mar. 1. v 5.
 Mt 3:7 Niżej 12. v 34. I 23 v 33.
 Mt 3:9 Jan. 8. v 39.
 Mt 3:10 Niżej. 7. v 19 Jan 5. v 2.

Mt 3:11 Jan 1. v 33.
 Mt 3:11 Mar. 1. v 8. Łuk. 3. v 16. Przeto tedy ja.
 Mt 3:12 Łuk. 3. v 17.
 Mt 3:13 Mar. 1. v 9. Łuk. 3. v 21.
 Mt 3:13 Zącz. 6.
 Mt 3:17 Mar. 1. v 11. Łuk. 3. v 22.
 Mt 4:1 Mar. 1. v 12 Łuk. 4. v 1.
 Mt 4:4 5 Mo. 8. v 3. Łuk. 4. v 4.
 Mt 4:6 Psal. 91. v 11.
 Mt 4:7 5 Mo. 6 v 16.
 Mt 4:10 5. Moj. 6. v 13. I 10. v 20. 1 Sam. 7. v 3.
 Mt 4:11 Mar. 1. v 13.
 Mt 4:12 Mar. 1. v 24.
 Mt 4:13 Łuk. 4. v 31.
 Mt 4:15 Eza. 9. v 1.
 Mt 4:17 Mar. v 2 13.
 Mt 5:3 Łuk 6. v 20.
 Mt 5:4 Eza 61. v 2. Łuk. 6. v 21.
 Mt 5:5 Psal. 37. v 11.
 Mt 5:8 Psal. 24. v 4.
 Mt 5:13 Mar 9. v 50. Łuk. 14. v 34.
 Mt 5:15 Mar. 4 v 21. Łuk. 8. v 16.
 Mt 5:16 1. Piot 2. v 12.
 Mt 5:18 Lu. 15. v 17.
 Mt 5:19 Jakub 2. v 10.
 Mt 5:21 2 Mo. 20 v 13 5. Moj. 5. v 17
 Mt 5:25 Łuk. 12. v 58.
 Mt 5:27 1 Mo. 20 v 14.
 Mt 5:27 Zącz. 13.
 Mt 5:29 Niżej 18. v 8. Mar. 9. v 47.
 Mt 5:31 5 Mo. 24. v 1. Mar. 10. v 4.
 Mt 5:32 Niżej 19. v 9.
 Mt 5:32 Łuk. 16. v 18.

Mt 5:33 3 Mo. 19 v 12.
 Mt 5:34 Mat. 23. v 16. Jakub 5. v 12. Syra. 23. v 9.
 Mt 5:37 Jakub 5. v 12.
 Mt 5:38 2 Mo 21. v 24. 3. Mo. 24. v 20. 5. Mo. 19. v 22
 Mt 5:39 Łuk. 6. v 29. Rzym. 12. v 17. 1. Kor. 6. v 7.
 Mt 5:42 Syra. 4. v 1.
 Mt 5:43 3 Mo. 19. v 18.
 Mt 5:44 Rzy. 12. v 14. 1. Piotr 2. v 20. I 3. v 9.
 Mt 5:44 Łuk. 21. v 34. Dzieje 7. v 60. 1. Kor 4. v 13.
 Mt 5:44 Łuk. 6. v 27.
 Mt 5:45 Łuk. 6. v 35.
 Mt 6:9 Łuk. 11. v 2.
 Mt 6:14 Mar. 11. v 25. Syra. 28. v 2. Mt 6:20 Łuk. 12. v 33. 1. Tim. 6. v 19.
 Mt 6:22 Łuk. 11. v 34.
 Mt 6:24 Łuk. 16. v 13. sługá.
 Mt 6:25 Łuk. 12. v 22.
 Mt 7:1 Łuk. 6. v 37 Rzym 2. v 1. 1. Kor. 4. v 3.
 Mt 7:2 Mar. 4. v 24 Łuk. 6. v 38.
 Mt 7:4 Łuk. 6 v 41
 Mt 7:7 Niżej 21. v 22 Mar. 11 v 24 Łuk. 13. v 9. Jan 14. v 13. Jakub 1. v 6.
 Mt 7:9 Łuk. 11. v 11.
 Mt 7:12 Łuk 6. v 31. Tob. 4. v 16.
 Mt 7:13 4. Ezdr. 7. v 6. 7. Łuk. 13 v 24.
 Mt 7:19 Wyż. 3 v 10. Jan 15. v 2.
 Mt 7:21 Łuk. 6. v 46.
 Mt 7:23 Łuk. 13. v 29. I 27.
 Mt 7:24 Łuk 6. v 47.
 Mt 7:28 Mar. 1. v 22 Łuk. 4. v 32.
 Mt 8:2 Mar. 1. v 40. Łuk. 5. v 12.
 Mt 8:4 3 Mo 14. v 4.

Mt 8:11 O czym dawał gnąć duch ś Psal. 2. v 8. Eza. 49. v 7.
Mala. 1, v 11. Łuk. 13. v 28. 29.
Mt 8:14 Mar. v 29 Łuk. 4. v 38.
Mt 8:16 Mar. 1. v 32. Łuk. 4. v 40.
Mt 8:17 Ezá. 53. v 4. 1. Piotr 2. v 24
Mt 8:18 Łuk. 9. v 57.
Mt 8:21 Łuk. 9. v 59.
Mt 8:23 Mar. 4. v 36 Łuk. 8. v 22.
Mt 8:28 Mar. 5. v 1. Łuk. 8. v 26.
Mt 9:2 Mar. 2 v 3. Łuk 5 v 18.
Mt 9:9 Mar. 2. v 14 Łuk. 5. v 27.
Mt 9:13 1 Tim 1. v 18.
Mt 9:13 Ozea 6. v 7. Niżej 12. v 7.
Mt 9:14 Mar. 2. v 13. Łuk 5. v 33.
Mt 9:18 Mar. 5. v 22. Łuk. 8. v 41.
Mt 9:32 Łuk. 11 v 14
Mt 9:34 Niżej 12 v 24 Mar. 3. v 22. Łuk. 11. v 15.
Mt 9:35 Mar. 6. v 6. Łuk. 13. v 22.
Mt 9:36 Mar 6. v 34
Mt 9:37 Łuk. 10. v 2. Jan 4. v 35.
Mt 10:1 Mar. 6 v 7. Łuk. 9. v 1.
Mt 10:2 Mar 3. v 13. Łuk. 6. v 14.
Mt 10:6 Dzieje 13. v 46
Mt 10:7 Łuk. 10. v 9
Mt 10:9 Mar. 6. v 8. Łuk. 9. v 3.
Mt 10:10 lask 3 Mo 19. v 13. Mo 24. v 14. Tob. 4 v 14. Łuk.
10. v 7. 2 Tim. 5. v 18
Mt 10:11 Łuk. 10. v 8.
Mt 10:14 Dzieje 13. v 51 I 18. v 6.
Mt 10:14 Łuk 9. v 9. I 10. v 11. Mar. 6. v 11.
Mt 10:16 Łuk. 10. v 3.
Mt 10:19 Mar 13. v 11. Łuk. 11. v 12. I 21. v 14.
Mt 10:23 Zác. 37.

Mt 10:24 Łuk 6. v 40. Jan 13. v 16. I 15. v 20.
Mt 10:26 Mar. 4 v 22 Łuk. 8. v 17. I 12. v 2.
Mt 10:32 Mar. 8. v 38. Łuk. 9. v 26. I 12. v 8. 2. Tim 2. v 12.
Mt 10:34 Łuk. 12. v 51.
Mt 10:36 Mich. 7. v 6
Mt 10:37 Łuk. 14. v 26.
Mt 10:38 Niżej 16. v 24. Mar. 8. v 34.
Mt 10:39 Łuk. 9. v 24.
Mt 10:40 Łuk 10. v 16. Jan 13. v 20.
Mt 11:2 Łuk 7. v 18.
Mt 11:10 Mała. 3. v 1. Marek 1. v 2. Łuk. 7. v 27.
Mt 11:12 Łuk. 16. v 16.
Mt 11:14 Mala. 4. v 5.
Mt 11:16 Zác. 41
Mt 11:16 Łuk. 7. v 31.
Mt 11:20 Łuk 10. v 13
Mt 11:25 Łuk. 10. v. 21.
Mt 11:27 Jan 3. v. 35.
Mt 11:27 Jan 6. v. 46.
Mt 11:29 Jere. 6. v. 16.
Mt 13:17 Łuk. 10. v 24.
Mt 13:55 Jan. 6. v 42.
Mt 21:16 Psal. 8. v 3.
Mt 21:21 Wyż. 17. v 20.
Mt 21:22 Zác. 85.
Mt 21:32 Łuk. 7. v 29.
Mk 1:2 Mala. 3. v. 1.
Mk 1:3 Eza. 40. v. 3. Łuk. 3. v. 4. Jan. 1. v 23.
Mk 1:4 Mát. 3. v. 1.
Mk 1:6 3. Mo. 11. v. 22.
Mk 1:7 Mat. 3. v. 11. Łuk. 3. v. 16. Jan. 1. v. 27.
Mk 1:8 Dzieje. 1. v. 5. i 2. v. 4.
Mk 1:9 Mat.3. v. 13. Łuk. 3. v. 21. Jan. 1. v. 33.

Mk 1:12 Mat. 4. v. 1.
Mk 1:14 Mat. 4. v. 12. Łuk. 4. v. 14. Jan. 4. v. 43.
Mk 1:16 Mat. 4. v. 18. Łuk 5. v. 2.
Mk 1:22 Mat. 7. v. 28. Łuk. 4. v. 32.
Mk 1:23 Łuk. 4. v. 33.
Mk 1:29 Mat. 9. v. 14. Łuk. 4. v. 38.
Mk 1:40 Mat. 5. v. 1. Łuk. 5. v. 12.
Mk 1:44 3 Mo 14 v 4. Łuk 5 v 14.
Mk 2:1 Mat 9 v 8. Łuk 5 v 18.
Mk 2:7 Job 14 v 4. Psal 51 v 1.
Mk 2:14 Mat 9 v 9. Łuk 5 v 27.
Mk 2:18 Mat 9 v 14. Łuk 5 v 33.
Mk 2:23 Mat 12 v 1. Łuk 6 v 1.
Mk 2:24 O tym masz Mat 12 v 2.
Mk 2:25 1 Sam 21 v 6.
Mk 2:26 2 Mo 29 v 33. 3 Moj 8 v 31. I 24 v 9.
Mk 3:13 Łuk 6 v 13.
Mk 3:22 Mat 9 v 34 i 12 v 24. Łuk 11. v 15.
Mk 3:28 Mat 12 v 28. Łuk 12 v 10. 1. Jan 5 v 16.
Mk 3:31 Mat 12 v 46. Łuk 8. v 20.
Mk 4:1 Mat 13. v 1. Łuk. 8. v 4.
Mk 4:12 Ezd. 6 v 9. Mat 13. v 14. Łuk 8 v 10. Jan 12. v 40.
Dzieie 2 v 26. Rzym 11 v 8.
Mk 4:19 1 Tim 6 v 17. Łuk 12 v 15.
Mk 4:21 Mat 5 c 15. Łuk 8 v 16. i 11 v 33.
Mk 4:22 Mat 10 v 16. Łuk 8. v 17.
Mk 4:24 Mat 7 v 2. Łuk 6 v 38.
Mk 4:25 Mat 13 v 12. Łuk 8 v 18.
Mk 4:30 Mat 13. v 31. Łuk 13. v 19.
Mk 4:33 Mat 13. v 34.
Mk 4:35 Mat 8. v 23. Łuk 8. v 22.
Mk 5:1 Mat 8. v 28. Łuk 8. v 26.
Mk 5:10 Mat 26. v 53.

Mk 5:22 Mat 9. v 19. Łuk 8. v 41.
 Mk 6:1 Mat 13 v 54. Łuk 4. v 16.
 Mk 6:4 Mat 13 v 57. Łuk 4 v 24. Jan 4. v 44.
 Mk 6:6 Mat 9 v 35. Łuk 13. v 22.
 Mk 6:7 Mat 10 v 1. Łuk 9. v 1.
 Mk 6:9 Dzieje 12 v 8.
 Mk 6:11 Mat 10 v 14. Łuk 10. v 11. Dzieje 13. v 51. I 18 v 6.
 Mk 6:12 Jakub 5 v 14.
 Mk 6:14 Mat 14 v 1. Łuk 9. v 7.
 Mk 6:17 Łuk 3 v 19.
 Mk 6:30 Łuk 9 v 10.
 Mk 6:32 Mat 14 v 13 Łuk 9 v 10.
 Mk 6:34 Mat 9. v 36.
 Mk 6:47 Mat 14. v 22 Jan 6 v 16.
 Mk 7:1 Mat 15 v 8.
 Mk 7:6 Eza 29 v 13. Psalmo 78 v 36
 Mk 7:10 2 Mo 20 v 12. 5 Moj 5 v 16.
 Mk 7:10 Efes 6 v 2. 2 Moj 21 v 17. 3 Moj 20. v 9. Przyp0 20 v 20
 Mk 7:14 Mat 15. v 10.
 Mk 7:21 1 Moj 6 v 5. I 8 v 21. Jere. 17 v 9.
 Mk 7:24 Mat 15 v 21.
 Mk 7:31 Mat 15 v 29.
 Mk 8:1 Mat 15 v 32.
 Mk 8:10 Mat 15 v 39.
 Mk 8:11 Mat 16 v 1.
 Mk 8:14 Mat 16 v 5.
 Mk 8:19 Jan 6 v 11.
 Mk 8:27 Mat 16 v 13. Łuk 9 v 18.
 Mk 8:31 Mat 16 v 21. Łuk 9. v 22.
 Mk 8:35 Mat 10 v 38. Łuk 9. v 24. Jan 12 v 5.
 Mk 8:38 Mat 10 v 32. Łuk 9 v 26. I 12 v 8.
 Mk 9:1 Mat 16 v 28. Łuk 9 v 27.

Mk 9:2 Mat 17 v 1. Łuk 9 v 28.
 Mk 9:11 Mała 4 v 3.
 Mk 9:12 Eza 53 v 3.
 Mk 9:14 Mat 17 v 14 Łuk 9 v 37.
 Mk 9:30 Mat 17. v 22. Łuk. 9. v 44.
 Mk 9:33 Mát. 18. v 1. Łuk. 9. v 46.
 Mk 9:38 Łuk. 9. v 49.
 Mk 9:39 Kor. 12. v 3
 Mk 9:41 Mat. 10 v 42
 Mk 9:42 Mat. 18. v 6. Łuk. 17. v 1.
 Mk 9:42 Zą. 42.
 Mk 9:43 Mat 5 v 30. I 18 v 8.
 Mk 9:44 Eza. 66. v 24.
 Mk 9:49 1. Pet. 1. v 7. I 4. v 12.
 Mk 9:49 3. Mo. 2. v 13.
 Mk 9:49 Ogień też znaczy Słowo Boże. Ier. 5. v 14. I 23. v 29.
 Obia. 11. v 5.
 Mk 9:50 Mat. 5. v 13. Łuk. 14. v 34.
 Mk 10:1 Mat. 19. v 1.
 Mk 10:2 Zą. 43.
 Mk 10:4 5. Mo. 24. v 1.
 Mk 10:6 1. Mo. 1. v 27. mat. 19. v 4.
 Mk 10:7 I rzekl. 1. Mo. 2. v 24 I Kor 6 v 16. Efes. 5. v 31.
 Mk 10:11 Mat. 5. v 32. I 19. v 9. Łuk. 16. v 18.
 Mk 10:13 Mat. 19. v 13. Łuk. 18. v 15.
 Mk 10:17 Mat 19 v 16. Łuk 8 v 18.
 Mk 10:19 2. Mo. 20. v 13.
 Mk 10:28 Mat. 19. v 27 Łuk. 18. v 28.
 Mk 10:31 Mat. 19. v 30 Łuk. 13. v 30.
 Mk 10:32 Mat 20 v 17 Łuk. 18. v 31.
 Mk 10:35 Mat. 20. v 20
 Mk 10:42 Mat. 20 v 25. Łuk 22. v 25.
 Mk 10:46 Mat. 20. v. 29 Łuk. 18. v 35.

Mk 11:1 Mat. 21. v 1. Łuk. 19. v 29.
 Mk 11:7 Jan 12 v 14.
 Mk 11:11 Mat 21 v 12. Łuk. 19 v 45. á wszedł pan
 Mk 11:12 Mat 21 v 18.
 Mk 11:17 Eza 56 v 7. Mat 21 v 13. Łuk 19 v 46.
 Mk 11:17 Jere 7. v 18
 Mk 11:20 Mat 21 v 20.
 Mk 11:23 Mat 17 v 20. I 21 v 21. Łuk 17 v 6.
 Mk 11:24 Mat 7 v 7. Łuk 11. v 9.
 Mk 11:25 Mat 6 v 14.
 Mk 11:27 Mat 21 v 23 Łuk 20 v 1. I przyszedł.
 Mk 12:1 Mat 21 v 33. Łuk 20 v 9. Eza 5 v 1. Jere 2 v 21.
 Mk 12:10 Psal 118 v 22. Eza 28. v 16. Mat 21 v 42. Dzieje 4 v 11. Rzym 9 v 31. I Petri 2 v 7.
 Mk 12:13 Mat 22. v 15 Łuk 20 v 20.
 Mk 12:18 Dzieje 23 v 8.
 Mk 12:18 Mat 22 v 23. Łuk 20 v 27.
 Mk 12:19 5 Moj 25 v 5.
 Mk 12:26 2 Moj 3 v 5. Mat 22 v 32. Łuk 20 v 38.
 Mk 12:28 Mat 22 v 34.
 Mk 12:29 5 Moj 6 v 4. Łuk 10 v 27.
 Mk 12:31 3 Moj 19 v 18 Mat 22 v 39. Rzym 13 v 9. Gala 5 v 14. Jakub 2 v 8.
 Mk 12:33 Jáko to obaczyć możesz tych świadectw. Ezajasz 1 v 11. I 58 v 1. Ozeasz 6 v 6. Amos 5 v 22. Micheasz 6 v 7
 k 12:35 Mat 22 v 41. Łuk 20 v 41.
 Mk 12:36 Psal 100 v 1.
 Mk 12:40 Mat 23 v 14. Łuk 20 v 47.
 Mk 12:41 Łuk 21 v 1.
 Mk 13:1 Mat 24 v 1. Łuk 21 v 5.
 Mk 13:5 Mat 24 v 4. Efes 5 v 6.
 Mk 13:11 Mat 10 v 19. Łuk 12 v 11. I 21 v 14.
 Mk 13:14 Dani 9 v 27. I 12 v 15.

Mk 13:14 Mat 24 v 15.
Mk 13:14 Łuk 21 v 20.
Mk 13:21 Mat 24 v 23. Łuk 21 v 8. I 17 v 23.
Mk 13:24 Ezech 32 v 7. Eza 13 v 10. Joel 2 v 31. I 3 v 15. Mat 24 v 29.
Mk 14:3 Mat 26 v 6. Jan 31 v 2. I 12 v 3.
Mk 14:10 Mat 26 v 14. Łuk 22 v 4.
Mk 14:18 Mat 26. v 28 Łuk 22 v21. Jan 13 v 21.
Mk 14:20 Psal 41 v 10.
Mk 14:21 Jan 13 v 18. Dzieje 1 v 16.
Mk 14:22 Mat 26 v 26 I Kori 11. v 24.
Mk 14:27 Mat 26 v 31. Jan 16 v 32.
Mk 14:27 Zach 13 v 7.
Mk 14:28 Niżej 16 v 7.
Mk 14:29 Ná tobie.
Mk 14:43 Mat 26 v 47 Łuk 22 v 47. Jan 18 v 3.
Mk 14:53 Mat 26 v 57 Łuk 22 v 54 Jan 18 v 24.
Mk 14:58 Jan 2 v 19.
Mk 14:62 Dani 7 v 13.
Mk 14:62 Psal 110 v 1.
Mk 14:63 Ze złości to uczynił wielkiej przeciw zakazaniu Bożemu. 3. Moj 21 v 10.
Mk 14:66 Mat 26 v 69 Łuk 22 v 56. Jan 18 v 17.
Mk 14:69 Mat 26 v 71 Łuk 22 v 68. Jan 13 v 17.
Mk 15:1 Mat 27 v 1. Łuk 22 v 66. Jan 18 v 28.
Mk 15:4 Mat 27 v 11. Łuk 23 v 3. Jan 18 v 33.
Mk 15:11 Mat 27 v 20.
Mk 15:16 Mat 27 v 27 Jan 17 v 1.
Mk 15:21 Mat 27 v 32. Łuk 23 v 26.
Mk 15:22 Mat 27 v 33. Łuk 23 v 33. Jan 19 v 17.
Mk 15:28 Eza 53 v 9.
Mk 15:29 Jan 2 v 19.
Mk 15:34 Psal 22 v 1. Więcej o tymże najdziesz Mat 27 v 46.

Mk 15:36 Psal 69 v 22.
Mk 15:41 Łuk 8 v 2.
Mk 15:42 Mat 27 v 57 Łuk 23 v 50. Jan 19 v 38.
Mk 16:1 Mat 28 v 1. Łuk 24 v 1. Jan 20 v 1.
Mk 16:5 Jan 20 v 12.
Mk 16:7 Mat 26 v 31. Wyz 14 v 28.
Mk 16:9 Jan 20 v 14.
Mk 16:12 Łuk 24 v 13.
Mk 16:14 Łuk 14 v 36 Jan 20 v 19.
Mk 16:15 Mat 28 v 19.
Mk 16:16 Jan 3 v 18.
Mk 16:17 Dzieje 2 v 4.
Mk 16:18 Dzieje 28 v 8.
Mk 16:19 Łuk 24 v 51. Dzieje 1 v 9.
Łk 1:5 1. Kro. 24. v. 10.
Łk 1:8 O tym masz 2 Kron 24 v. 1.
Łk 6:27 Mat 5, v. 43.
Łk 6:29 Mat 5, w. 39. I Kor 6, w. 7.
Łk 6:31 Tob 4 v 16.
Łk 6:32 Mat 5, v. 46.
Łk 6:35 Mat 5, v. 44.
Łk 6:36 Mat 5, v. 44.
Łk 6:39 Mat 15, v. 14.
Łk 6:40 Mat 15, w. 14. Jan 13, w. 16.
Łk 6:43 Mat 7, w 17.
Łk 6:44 Mat 12, v. 33.
Łk 6:44 Mat 7, v. 16.
Łk 6:46 Mat 7, v. 21.
Łk 7:18 Mat. 11. v. 2.
Łk 7:27 Mala 3. v. 8. Mat 11. v. 10. Márek 1. v. 20.
Łk 7:31 Mat 11. v. 16.
Łk 8:4 Mat. 13. v. 3. Máreck. 4. v. 1.
Łk 8:19 Mat. 12. v. 46. Mar. 3. v. 32.

Łk 8:26 Mat. 8. v. 28. Mar. 5. v. 1.
Łk 8:41 Mat. 9. v. 18. Mar. 5. v. 22.
Łk 9:57 Mat. 8. v 19.
Łk 9:60 Mat. 8 v 22.
Łk 11:29 - zá. 59. i Mat 13 v 39.
Łk 11:31 Krol 10 v 1.
Łk 11:32 Ion 2 v 5.
Łk 11:33 Mat 5 v 15. Márek 4 v 21. [blásk ábo jasność.]
Łk 11:34 zd. 60 o Mat 6 w 22. [Bedzie.]
Łk 11:38 Mar 7 v 3.
Łk 11:39 Mat 23 v 25.
Łk 11:43 Mat 23 v 6. Márek 12 v 38.
Łk 12:32 Zá. 67.Łk 12:33 Mat 6 v 20. I Tim 6 v 19.
Łk 12:35 1 Piotr 1 v 13.
Łk 12:39 Mat 24 v 43. I Tesz 5 v 2. Ziá 16 v 15.
Łk 12:42 Mat 24. v. 45.
Łk 12:51 Mat 10 v 34.
Łk 12:54 Mat 16 v 2.
Łk 12:58 Mat. 5. v 25.
Łk 13:27 Mat. 7. v 39.
Łk 13:29 Mat. 8. v 11.
Łk 13:30 Mat. 19. v 30.; J 20. v 16.; Mar. 10. v 31.
Łk 14:27 Mat. 10. v 38. Mar. 8. v 34.
Łk 14:34 Mat. 3. v 18, Mar. 9. v 50.
Łk 20:37 2 Moi 3 v 6.
Łk 20:41 Mát 22 v 42, Márek 12 v 35.
Łk 20:42 Psal 110 v 1.
Łk 20:46 Mat 23 v 5. Márek 12 v 38. Wysz. 11 v 43.
Łk 22:26 Mat 20 v 25. Már 10 v 42.
Łk 22:31 1 Piotr 5 v 8.
Łk 22:34 Mat 26 v 34. Már 14 v 30. Ian 13 v 38.
Łk 22:37 Eza. 53 v 12.
Łk 22:39 Mat. 26 v 36 Már. 14 v 32. Ian. 18 v 1.

Łk 22:47 Mat 26 v 47 Mar 14 v 43. Ian 18 v 3.

Łk 22:54 Mat 26 v 57. Már 14 v 53. Ian 18 v 13.

Łk 22:61 Mat 25 v 34 Ian 23 v 38. wyż v 34.

Łk 22:63 Mat 26 v 67 Már 14 v 65.

Łk 24:36 Zǎ. II4. Mar 16 v 14. Jan 20 v 19.

Łk 24:45 Jan 5 v 20.

Łk 24:49 Eza 44 v 3. Joel 2 v 26. Jan 15 v 26. Dzieje 1 v 4.

Łk 24:51 Mar 16 v 19. Dzieje 1 v 9.